

**ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW I MINISTRA
BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH**

z dnia 30 lipca 1965 r.

w sprawie projektowania inwestycji.

Na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 1 i ust. 4, art. 30 i 32 ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. — Prawo budowlane (Dz. U. z 1961 r. Nr 7, poz. 46 i z 1965 r. Nr 13, poz. 91), art. 38 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o planowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 7, poz. 47) oraz art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. o zmianach w organizacji i zakresie działania naczelných organów administracji państwowej w dziedzinie budownictwa i planowania przestrzennego (Dz. U. Nr 8, poz. 49) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Zarządzenie ustala ogólne zasady sporządzania, uzgadniania i zatwierdzania:

- 1) projektów inwestycji, związanych z budową, rozbudową, przebudową i modernizacją, podejmowanych przez jednostki gospodarki uspołecznionej,
- 2) planów zagospodarowania terenu inwestycji, z wyłączeniem planów zagospodarowania terenu inwestycji rolniczych.

2. Przepisy zarządzenia nie dotyczą inwestycji:

- 1) związanych z obronnością kraju, realizowanych na terenach zamkniętych,
- 2) przeprowadzanych w ramach czynów społecznych,
- 3) podejmowanych w formie budownictwa doświadczalnego na poligonach wyznaczonych w tym celu,
- 4) podejmowanych w zakresie melioracji wodnych i elektryfikacji wsi.

3. Sprawy wymienione w ust. 2 regulują odrębne przepisy

§ 2. 1. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów wydadzą przepisy szczegółowe (instrukcje) dla inwestycji, których specyfika wymaga takich przepisów, przy zachowaniu podstawowych zasad ustalonych w niniejszym zarządzeniu.

2. Przepisy powyższe powinny być wydawane:

- 1) w zakresie dotyczącym planów zagospodarowania terenu inwestycji i projektów obiektów budowlanych budownictwa powszechnego — wspólnie z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych,
- 2) w zakresie projektów obiektów budowlanych budownictwa specjalnego — wspólnie z ministrem (kierownikiem urzędu centralnego) pełniącym funkcję naczelnego organu państwowego nadzoru budowlanego nad tym budownictwem, a w zakresie górnictwa — również w porozumieniu z Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego.

3. Przepis ust. 1 dotyczy w szczególności:

- 1) inwestycji:
  - a) górniczych,
  - b) liniowych i sieciowych,
  - c) rolniczych,
  - d) hydrotechnicznych oraz
- 2) mieszkaniowego budownictwa osiedlowego.

§ 3. Ustala się następujące znaczenie pojęć użytych w niniejszym zarządzeniu:

- 1) zamierzenie inwestycyjne jest to przewidziany w zatwierdzonych założeniach generalnych rozwoju danej branży, produkcji lub usług docelowy program budowy lub rozbudowy: zakładu (kombinatu), sieci komunikacyj-

nej, irygacyjnej, energetycznej, uzbrojenia terenu, osiedli mieszkaniowych — w drodze sukcesywnie realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w okresie planu perspektywicznego;

- 2) przedsięwzięcie inwestycyjne jest to inwestycja przewidziana do zrealizowania w określonym celu, miejscu i czasie, w zasadzie w okresie jednego planu wieloletniego (narodowy plan gospodarczy — NPG) bądź jest to taka część zamierzenia inwestycyjnego, która na podstawie decyzji o zatwierdzeniu założeń generalnych została wydzielona i przeznaczona do realizacji w najbliższym planie wieloletnim (NPG). Przedsięwzięcie inwestycyjne w zależności od charakteru i wielkości obejmuje jedno lub kilka zadań inwestycyjnych;
- 3) zadanie inwestycyjne jest to taka część zakresu rzeczowego przedsięwzięcia inwestycyjnego, która może być wyodrębniona i po oddaniu do użytku w terminie wcześniejszym niż całe przedsięwzięcie inwestycyjne pozwala na podjęcie eksploatacji i uzyskanie określonego efektu produkcyjnego lub usługowego.

§ 4. Dla zamierzenia inwestycyjnego przeprowadza się, za zgodą właściwych organów, studia rozpoznawcze i prace koncepcyjne w celu określenia efektów gospodarczych, jakie są do osiągnięcia sukcesywnie i docelowo, określenia w przybliżeniu niezbędnych środków finansowych oraz w celu zarezerwowania odpowiedniego terenu.

II. Ogólne zasady sporządzania dokumentacji inwestycji.

§ 5. Dokumentacja inwestycji, zatwierdzana w trybie niniejszego zarządzenia, obejmuje projekt wstępny inwestycji i projekt techniczny inwestycji, a w wypadkach określonych w § 14 — tylko projekt techniczny inwestycji.

§ 6. 1. Całokształt prac projektowych i studialnych związanych z opracowaniem dokumentacji dla większych inwestycji, zwłaszcza przemysłowych, należy zlecać jednej jednostce projektowania, pełniącej funkcję generalnego projektanta.

2. Generalny projektant może powierzać wykonanie poszczególnych części dokumentacji lub prac studialnych innym jednostkom projektowania lub organizacjom (zespołom) specjalizowanym.

3. Organizacja sporządzająca specjalizowaną część projektu jest za nią odpowiedzialna.

4. Generalny projektant koordynuje prace projektowe i ponosi odpowiedzialność za cały projekt.

§ 7. 1. Zakres i zawartość dokumentacji inwestycji i poszczególnych jej części powinny być dostosowane do specyfiki, charakteru i wielkości inwestycji oraz zawierać tematykę właściwą dla danego stadium opracowania.

2. Dla inwestycji polegających na wykonaniu robót budowlanych lub budowie drobnych obiektów, które zgodnie z obowiązującymi przepisami o państwowym nadzorze budowlanym mogą być realizowane bez sporządzania projektu budowlanego, a jeśli chodzi o wymianę w istniejących zakładach urządzeń technologicznych — ponadto nie wprowadzają istotnych zmian w procesie technologicznym, dokumentację inwestycyjną stanowią opracowane przez inwestora:

- 1) program inwestycji i uzasadnienie potrzeby podjęcia inwestycji,
- 2) opis funkcji użytkowej,
- 3) zestawienie kosztów (preliminarze zakupów i wydatków oraz akceptowany przez inwestora kosztorys),
- 4) szkice sytuacyjne, rysunki i opisy techniczne, jeżeli wykonanie robót tego wymaga.

§ 8. 1. Zlecając sporządzenie dokumentacji inwestycji inwestor obowiązany jest dostarczyć jednostce projektowania dane wyjściowe do projektowania.

2. W danych wyjściowych, w zależności od charakteru inwestycji, inwestor obowiązany jest podać akceptowane przez organ właściwy do zatwierdzenia projektu wstępnego tej inwestycji:

- 1) aktualne i uściślone dla przedsięwzięcia inwestycyjnego dane, oparte na programach organizacyjno-technicznej rekonstrukcji branż, założeniach generalnych, a jeżeli takie opracowania nie były sporządzane dla inwestycji produkcyjnych — odpowiednie programowe opracowanie zastępcze, określające cel inwestycji, charakterystykę branży lub gałęzi i jej aktualny potencjał oraz na tym tle koncepcje i kierunki inwestowania, uzgodnione wstępnie w ramach koordynacji terenowej inwestycji, bądź — dla innych inwestycji — uzasadnienie potrzeby podjęcia inwestycji, program inwestycji, opis funkcji użytkowej oraz inne dane stosownie do potrzeb,
- 2) program i termin uzyskania postulowanej produkcji lub usług,
- 3) charakterystykę inwestycji z punktu widzenia technicznego i ekonomicznego,
- 4) ogólne wymagania, którym teren powinien odpowiadać, dane ogólne o podstawowych urządzeniach sieciowych, które są niezbędne do prawidłowego zaprojektowania inwestycji, dane uzasadniające postulowane położenie i wielkość potrzebnego terenu oraz ewentualne ograniczenia, jakie inwestycja spowoduje w użytkowaniu terenów sąsiednich,
- 5) informacje o ustalonej lokalizacji ogólnej inwestycji (z podaniem decyzji o ustaleniu lokalizacji), wskazanych możliwościach lokalizacji szczegółowej i uzyskanych wytycznych urbanistyczno-architektonicznych, a w razie gdy inwestor nie posiada już decyzji o ustaleniu lokalizacji szczegółowej — charakterystykę wskazanych terenów, określającą w miarę możliwości stan prawny terenu, dotychczasowy sposób użytkowania, wartości gospodarcze ulegające likwidacji, niezbędne inwestycje zastępcze,

a ponadto podać:

- 6) o ile to możliwe — jednostki wykonawstwa inwestycyjnego oraz dostawców maszyn i urządzeń, którzy wystąpią jako strony w uzgodnieniach problematyki projektowej inwestycji,
- 7) formę organizacji służby nadzoru inwestorskiego,
- 8) w razie rozbudowy, przebudowy lub modernizacji istniejącego zakładu — plany inwentaryzacyjne oraz dane charakteryzujące ten zakład,
- 9) mapę sytuacyjno-wysokościową, mapę sytuacyjną lub szkic sytuacyjny w podziale 1:1000 oraz opinię fizjograficzną,
- 10) ewentualne dane wynikające ze sporządzonego uprzednio (w myśl przepisu § 4) studium koncepcyjnego zamierzenia inwestycyjnego wraz z posiadanymi materiałami,
- 11) inne niezbędne dane i materiały, które określi w każdym wypadku umowa zawierana z jednostką projektowania, jak np.:
  - a) opinię geotechniczną o przydatności gruntu dla celów budowlanych (opracowaną na podstawie materiałów archiwalnych bądź na podstawie zleczanych w miarę potrzeby badań geologiczno-inżynierskich, hydrogeologicznych, geotechnicznych — wykonywanych w ramach tej opinii),
  - b) dokumentację geologiczną określającą zasoby złóż — w razie projektowania zakładu opartego na wykorzystaniu złóż kopalni,

c) dokumentację hydrogeologiczną określającą warunki hydrogeologiczne i zasoby wód podziemnych — w razie potrzeby wykorzystania tych zasobów.

3. Ilekroć w dotychczasowych przepisach jest mowa o „założeniach inwestycji”, należy przez to rozumieć „dane wyjściowe do projektowania”.

§ 9. 1. W toku sporządzania dokumentacji inwestycji powinny być sporządzone opracowania wariantowe i ocena techniczno-ekonomiczna różnych koncepcji rozwiązań projektowych podstawowych zagadnień inwestycji, w tym ocena możliwości i celowości kojarzenia inwestycji o tym samym przeznaczeniu, przewidywanych do realizacji na danym terenie przez kilku inwestorów.

2. W toku opracowania dokumentacji dla inwestycji skomplikowanych pod względem technologicznym, funkcjonalnym, konstrukcyjnym lub w razie konieczności dostosowania rozwiązań projektowych do specyficznych warunków miejscowych powinny być przeprowadzone odpowiednie studia, ewentualne konkursy i analizy rozwiązań wariantowych w celu kompleksowego i gruntownego zbadania problematyki ekonomicznej inwestycji, warunkującej poprawność i opłacalność rozwiązań projektowych i eksploatacyjnych.

3. Warianty rozwiązań, przedstawiane w dokumentacji inwestycji, stosownie do warunków i charakteru inwestycji powinny dotyczyć węzłowych zagadnień, posiadających decydujący wpływ na ekonomikę przedsięwzięcia inwestycyjnego.

4. Jednostka projektowania w trakcie opracowania dokumentacji inwestycji, w szczególności w projekcie wstępnym inwestycji, powinna dokonywać oceny i przeprowadzać analizę ekonomiczną koncepcji różnych rozwiązań, zamieszczać w dokumentacji inwestycji dane charakteryzujące poszczególne opracowane i rozpatrzone warianty rozwiązań oraz uzasadnić analizą techniczno-ekonomiczną wybór wariantu wskazanego jako najwłaściwszy.

§ 10. Opracowanie dokumentacji inwestycji odbywać się powinno przy współpracy inwestora, w porozumieniu z właściwym przedstawicielem generalnego wykonawcy, jak również dostawcy maszyn i urządzeń.

§ 11. W dokumentacji inwestycji oprócz metody opisowej i graficznej może być w odpowiednim zakresie stosowane projektowanie modelowe. Wybór metody zależy od jednostki projektowania, wymaga jednak uzgodnienia z inwestorem i generalnym wykonawcą. Ramowe wytyczne w sprawie stosowania metody projektowania modelowego zawiera załącznik nr 5.

§ 12. 1. Wniosek o wskazanie terenu lokalizacji szczegółowej inwestycji (w uzasadnionych wypadkach w kilku wariantach) składa inwestor do właściwego organu miejscowego planowania przestrzennego, załączając dane wyjściowe, określone w § 8 ust. 2 pkt 1, 2, 3, 4, 8 i 10, wraz z koncepcją zagospodarowania terenu zamierzenia inwestycyjnego w podziale 1 : 5.000 do 1 : 2.000 oraz decyzję o lokalizacji ogólnej.

2. O wydanie decyzji w sprawie ustalenia lokalizacji szczegółowej występuje inwestor w porozumieniu z jednostką projektowania, opracowującą projekt wstępny inwestycji, w toku opracowania tego projektu, po przeprowadzeniu analizy ewentualnych wariantów lokalizacyjnych i dokonaniu wyboru terenu. Do wniosku należy dołączyć projekt szkicowy planu zagospodarowania terenu przedsięwzięcia inwestycyjnego oraz dane i materiały wymagane w przepisach o lokalizacji szczegółowej inwestycji.

3. W razie sporządzania dokumentacji dla inwestycji określonych w § 14 oraz dla inwestycji budownictwa mieszkaniowego decyzję o ustaleniu lokalizacji szczegółowej wydaje inwestor na podstawie danych wyjściowych, zaakcep-

towanych przez organ określony w § 33, oraz danych i materiałów wymaganych w przepisach o lokalizacji szczegółowej inwestycji.

III. Projekty wstępne inwestycji.

§ 13. 1. Projekt wstępny opracowuje się dla całości przedsięwzięcia inwestycyjnego z podziałem na poszczególne zadania inwestycyjne.

2. W razie budowy, a w szczególności rozbudowy czynnego zakładu przemysłowego (kombinatu), posiadającego szczególnie złożoną problematykę, dopuszcza się sporządzenie projektu wstępnego dla zadania inwestycyjnego lub kolejnych zadań inwestycyjnych.

3. Jeżeli w procesie produkcyjnym przewiduje się kooperację z innymi zakładami, w projekcie wstępnym inwestycji należy scharakteryzować również zakres i koszt związanych z tym inwestycji kooperantów (inwestycje związane).

§ 14. 1. Nie wymagają sporządzania projektu wstępnego inwestycje proste, realizowane w całości według projektów typowych lub powtarzalnych, oraz projektowane indywidualnie, które posiadają:

- 1) określony i ustalony program produkcji lub usług,
- 2) prostą funkcję, technologię, architekturę i konstrukcję.

2. Projekty techniczne takich inwestycji sporządza się na podstawie danych wyjściowych (określonych w § 8), uzupełnionych danymi kosztowymi i wskaźnikami wielkości granicznych (które nie mogą ulec pogorszeniu), wyprowadzonymi przez inwestora na podstawie oceny zrealizowanych podobnych inwestycji.

§ 15. 1. W toku sporządzania projektu wstępnego inwestycji inwestorowi służy prawo ustosunkowania się do koncepcji rozwiązań, proponowanych przez jednostkę projektowania.

2. Organ zatwierdzający projekt wstępny może zażądać opracowań uzupełniających, np. koncepcji, odmiennych rozwiązań, dodatkowych analiz itp., oraz przedstawienia ich do rozpatrzenia w ustalonym wspólnie terminie.

3. Jednostka projektowania ma prawo domagać się od inwestora, wykonawców oraz dostawców maszyn i urządzeń wiążącego zaopiniowania koncepcji rozwiązań, zaproponowanych w trakcie prac nad projektem wstępnym.

§ 16. 1. Projekt wstępny inwestycji sporządzany jest w celu ustalenia:

- 1) ekonomicznej celowości inwestycji,
- 2) podstawowych rozwiązań projektowych, funkcjonalnych, technologicznych, budowlanych i innych — w zależności od charakteru inwestycji,
- 3) metod realizacji budowy,
- 4) określenia granicznych wielkości głównych wskaźników techniczno-ekonomicznych, kosztu przedsięwzięcia inwestycyjnego i poszczególnych zadań inwestycyjnych, zasad i wysokości udziału finansowego w inwestycjach wspólnych.

2. Projekt wstępny inwestycji powinien zawierać tylko takie materiały graficzne i tekstowe, które odpowiadają celowi określonemu w ust. 1 oraz są niezbędne do opracowania projektów technicznych.

3. Część opisowa projektu wstępnego powinna być krótka, zwięzła i przejrzysta, bez powtórzeń i ujmowania spraw drugorzędnej wagi.

§ 17. 1. Zatwierdzony projekt wstępny określa:

- 1) maksymalny koszt całego przedsięwzięcia inwestycyjnego i rezerwę oraz maksymalny koszt poszczególnych zadań inwestycyjnych,
- 2) graniczne wielkości wskaźników techniczno-ekonomicznych, które ustalane są w zależności od charakteru inwestycji i nie mogą ulec pogorszeniu,

3) inne dane, określone w decyzji o zatwierdzeniu projektu wstępnego.

2. Posiadanie przez inwestora zatwierdzonego projektu wstępnego jest niezbędne dla:

- 1) polecenia jednostce projektowania sporządzenia projektów technicznych inwestycji,
- 2) zawarcia wstępnego porozumienia lub umowy o wykonanie robót inwestycyjnych,
- 3) zawarcia umowy o dostawę maszyn, urządzeń i wyposażenia,
- 4) po uzyskaniu prawa wejścia na teren — wprowadzenia przedsiębiorstwa budowlanego na teren budowy i wykonania wstępnych robót przygotowawczych.

§ 18. 1. Projekt wstępny inwestycji, polegających na budowie zakładów produkcyjnych, składać się powinien w zasadzie z następujących części:

- 1) ogólnej,
- 2) technologicznej,
- 3) planu ogólnego zagospodarowania terenu przedsięwzięcia inwestycyjnego z rozwiązaniem transportu,
- 4) budowlanej,
- 5) kosztowej,
- 6) ekonomicznej.

Ponadto projekt wstępny inwestycji może zawierać inne części wyodrębniane w miarę potrzeby.

2. Poszczególne części powinny zawierać w szczególności:

- 1) część ogólna:
  - a) ustosunkowanie się do danych wyjściowych oraz zasadnicze dane w tym kosztowe, charakteryzujące projekt wstępny przedsięwzięcia inwestycyjnego,
  - b) syntezę uzasadnienia ekonomicznego celowości przedsięwzięcia inwestycyjnego, wynikającą z części ekonomicznej projektu wstępnego (zakres i przedmiot wariantowania, uzasadnienie wyboru optymalnego rozwiązania, udziału w inwestycjach wspólnych),
  - c) ustosunkowanie się do lokalizacji ogólnej i uzasadnienie wyboru lokalizacji szczegółowej przedsięwzięcia inwestycyjnego z określeniem: stanu prawnego terenu, dotychczasowego sposobu użytkowania, likwidowanych wartości gospodarczych, wywłaszczeń, niezbędnych inwestycji zastępczych i wynikających z tego tytułu skutków — w tym kosztowych,
  - d) określenie rzeczowe i finansowe poszczególnych zadań inwestycyjnych — własnych i kooperantów, jeżeli założono kooperację z innymi zakładami,
  - e) zestawienie zasadniczych danych o przewidzianych do zastosowania projektach typowych i powtarzalnych oraz obiektach budowlanych przewidzianych do indywidualnego zaprojektowania — z uzasadnieniem konieczności zastosowania rozwiązań nietypowych,
  - f) zestawienie zasadniczych danych charakteryzujących obiekty budowlane,
  - g) uwierzytelnione przez jednostkę projektowania odpisy dowodów dokonania obowiązujących uzgodnień,
  - h) wytyczne realizacji inwestycji, a w nich:
    - harmonogram realizacji i finansowania inwestycji,
    - postulowany stopień uprzemysłowienia procesu budowy i wynikające stąd warunki dla projektowania i wykonawców budowy,
    - wstępne obliczenia zapotrzebowań: siły roboczej, maszyn budowlanych, środków transportowych, masowych materiałów (prefabrykatów), wody i czynników energetycznych dla potrzeb budowy,
    - strukturę organizacyjną nadzoru inwestycyjnego i kierownictwa budowy,

— koncepcję zaplecza technicznego i zagospodarowania placu budowy, możliwości i warunki zaopatrzenia budowy w wodę i energię, wielkość nakładów potrzebnych na zaplecze techniczne inwestora i wykonawców budowy oraz rozgraniczenie obciążeń z tego tytułu między inwestora i wykonawcę;

2) część technologiczna:

- a) program produkcji lub usług w ujęciu rzeczowym i wartościowym (wielkość projektowanej produkcji w terminach pośrednich i docelowo),
  - b) charakterystykę procesu technologicznego, surowców, produktów i odpadów,
  - c) zasady przewidzianej kooperacji z innymi zakładami w zakresie produkcji lub usług,
  - d) charakterystyczne wskaźniki technologiczno-ekonomiczne (krajowe i zagraniczne), uzasadniające nowoczesność i efektywność rozwiązań proponowanych w projekcie wstępnym,
  - e) projekty wstępne urządzeń produkcyjnych, obejmujące schematy technologiczne całości procesu produkcyjnego oraz poszczególnych oddziałów, wydajności i parametry techniczne oraz rozstawienie maszyn, urządzeń, instalacji przemysłowych, metody montażu itp.,
  - f) zestawienie oraz charakterystykę maszyn i urządzeń z wyodrębnieniem importowanych,
  - g) określenie gabarytów maszyn i urządzeń wymagających obudowy oraz warunków, jakie ta obudowa powinna spełniać ze względu na wymagania technologiczne (wymagary poziome, pionowe i ciężary maszyn, rozstaw elementów podporowych obudowy, powierzchnie komunikacyjne, cechy fizyko-chemiczne obudowy, kategoria niebezpieczeństwa pożarowego, odporność ogniowa, obciążenie ogniowe, szkodliwość procesów produkcyjnych i metody jej eliminacji itp.),
  - h) materiały i dane dotyczące zapotrzebowania czynników energetycznych i innych, jak: woda, para, gazy techniczne, oraz koncepcję zasilania z opisem technicznym,
  - i) określenie podstawowych wielkości charakteryzujących masę towarową i jej przepływ, koncepcję rozwiązania transportu, zestawienie obiektów i urządzeń transportu rozwiązywanych według projektów typowych oraz projekty wstępne urządzeń i obiektów rozwiązywanych indywidualnie,
  - j) obliczenie wielkości załogi i jej składu kwalifikacyjnego oraz ustalenie danych rzutujących na rozmiary specjalnych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i wyposażenie instalacyjne tych pomieszczeń,
  - k) koncepcję zabezpieczenia otoczenia przed szkodliwym lub uciążliwym wpływem zakładu, neutralizacji ścieków, ochrony atmosfery, wód, gruntu itp. z projektami wstępnymi poszczególnych urządzeń w uzasadnionych wypadkach,
    - l) analizę możliwości racjonalnego wykorzystania odpadów produkcyjnych,
    - m) w razie rozbudowy, przebudowy lub modernizacji ponadto niezbędne plany inwentaryzacyjne i dane charakteryzujące istniejący zakład,
    - n) projekt wstępny organizacji produkcji i zarządzania — w myśl przepisów zawartych w załączniku nr 4;
- 3) plan ogólny zagospodarowania terenu przedsięwzięcia inwestycyjnego, sporządzony na mapie sytuacyjno-wysokościowej w podziałce w zasadzie nie mniejszej niż 1:1.000, z naniesieniem rzutów poziomych wszystkich obiektów budowlanych, stref ochronnych, linii rozgraniczających, zieleni wysokiej itp., oraz opisem i wskaźnikami charakteryzującymi sposób i stopień wykorzysta-

nia terenu; wytyczne w sprawie sporządzania planów zagospodarowania terenu inwestycji zawiera załącznik nr 1;

4) część budowlana:

- a) opinię geotechniczną o przydatności gruntu dla celów budowlanych oraz w zależności od potrzeby: opinie lub opracowania fizjograficzne, zatwierdzone dokumentację geologiczno-inżynierską,
- b) inne opinie i materiały w zależności od charakteru inwestycji i warunków miejscowych (dokumentację geologiczną, hydrogeologiczną itp.),
- c) zestawienie obiektów budowlanych przewidzianych do realizacji na podstawie: projektów typowych, projektów uzyskanych z zestawień typowych segmentów, projektów indywidualnych z uzasadnieniem ich wyboru i zestawienia,
- d) projekty wstępne obiektów budowlanych wymagających wstępnego projektowego opracowania (w tym lokalnych sieci uzbrojenia terenu inwestycji) oraz obiektów rozwiązywanych indywidualnie — zawierające w szczególności charakterystyczne rzuty, przekroje (w tym fundamentów) i elewacje w podziale w zasadzie 1:200, a w uzasadnionych wypadkach — większe, podstawowe schematy, obliczenia i opisy techniczne rozwiązań funkcjonalnych, konstrukcyjnych i instalacyjnych, zasady koordynacji modularnej, unifikacji, podstawowe metody realizacji budowy, koncepcje montażu konstrukcji, technologie wykonania robót specjalnych itp.,
- e) zestawienia: powierzchni zabudowy, powierzchni użytkowych i kubatury budynków oraz wskaźniki techniczno-ekonomiczne, charakteryzujące poziom techniczny, nowoczesność i efektywność poszczególnych rozwiązań budowlanych;

5) część kosztowa:

- a) całkowity maksymalny koszt przedsięwzięcia inwestycyjnego łącznie z rezerwą,
- b) koszt poszczególnych zadań inwestycyjnych,
- c) uzasadnienie metod i podstaw wyceny przyjętych do obliczenia kosztów;

wytyczne w sprawie sporządzania zestawień kosztów i kosztorysów obiektów zawiera załącznik nr 2;

6) część ekonomiczna:

- a) ocenę programu przedsięwzięcia inwestycyjnego na tle ogólnych ustaleń kierunkowych co do rozwoju branży i przyrostu produkcji lub usług,
- b) podstawowe wskaźniki charakteryzujące przedsięwzięcie inwestycyjne (łącznie z danymi inwestycyjnymi kooperantów, jeżeli założono kooperację z innymi zakładami) w porównaniu z danymi krajowymi i zagranicznymi,
- c) rachunek efektywności przedsięwzięcia inwestycyjnego oparty na analizie rozwiązań wariantowych z ich charakterystyką oraz przedstawieniem uzasadnienia techniczno-ekonomicznego wyboru wariantu wskazanego jako najwłaściwszy;

wytyczne w sprawie analizy ekonomicznej w dokumentacji inwestycyjnej zawiera załącznik nr 3.

§ 19. Dla inwestycji nie wymienionych w § 18 ust. 1 części: ogólna i kosztowa powinny być sporządzane zgodnie z przepisem § 18, a pozostałe części powinny być sporządzane w dostosowaniu do specyfiki inwestycji — według zasad, określonych w instrukcjach branżowych, o których mowa w § 2.

IV. Projekt techniczny inwestycji.

§ 20. Projekt techniczny stanowi wiążącą podstawę dla wykonawców budowy oraz dostawców maszyn i urządzeń, ustalającą zakres oraz określającą sposoby zgodnego z har-

monogramem (cyklami budowy) wykonania wszystkich robót budowlanych i montażowych, objętych projektem. Projekt techniczny sporządzany jest z taką dokładnością, jaka jest niezbędna dla:

- 1) prawidłowego wykonania tych robót,
- 2) sporządzenia kosztorysów poszczególnych obiektów budowlanych i robót oraz zestawienia kosztów budowy.

§ 21. 1. Projekty techniczne inwestycji sporządza się dla poszczególnych zadań inwestycyjnych na podstawie:

- 1) zatwierdzonych projektów wstępnych i ustaleń zawartych w decyzji o zatwierdzeniu projektu wstępnego oraz decyzji o lokalizacji szczegółowej inwestycji bądź
- 2) danych wyjściowych oraz ustaleń lub decyzji o lokalizacji szczegółowej inwestycji — w wypadkach dokumentacji sporządzanej w jednym stadium w myśl przepisów § 14.

2. Dla zadań inwestycyjnych o długim cyklu realizacji projekt techniczny może być opracowany sukcesywnie dla części zadania inwestycyjnego.

§ 22. W trakcie sporządzania projektów technicznych inwestycji jednostka projektowania ma prawo żądać od inwestora oraz właściwego przedstawiciela generalnego wykonawcy i dostawcy maszyn i urządzeń wiążącego ustosunkowania się do zaproponowanych przez nią koncepcji rozwiązań realizacyjnych.

§ 23. Projekt techniczny inwestycji powinien zawierać:

- 1) część opisową z podstawowymi danymi charakteryzującymi zadanie inwestycyjne,
- 2) szczegółowy plan zagospodarowania terenu dla zadania inwestycyjnego, sporządzony w podziale nie mniejszej niż 1:500, według zasad określonych w załączniku nr 1,
- 3) projekty podstawowe obiektów budowlanych i robót (charakterystyczne rzuty, przekroje, elewacje i rysunki zestawcze w podziale nie mniejszej niż 1:100, rzuty i przekroje pomieszczeń z centralami i węzłami urządzeń instalacyjnych w podziale nie mniejszej niż 1:50, rzuty i profile rurociągów sieci lokalnych w podziale długości nie mniejszej niż 1:500 i podziale wysokości nie mniejszej niż 1:100) oraz w miarę potrzeby plansze zbiorcze instalacji wewnętrznych,
- 4) rysunki robocze w zakresie podanym w §§ 26 i 27,
- 5) zestawienia przedmiotów wyposażenia,
- 6) kosztorysy częściowe, kosztorysy poszczególnych obiektów budowlanych, zestawienie kosztów zadania inwestycyjnego w razie sporządzania projektu w jednym stadium,
- 7) uzasadnienie ekonomiczne (wskaźniki techniczno-ekonomiczne) charakteryzujące główne rozwiązania zastosowane w projekcie,
- 8) projekt organizacji i technologii budowy,
- 9) projekt organizacji robót, sporządzony przez wykonawcę.

§ 24. W wypadku inwestycji polegających na budowie zakładów produkcyjnych zawartość projektu technicznego określona w § 23 powinna być powiększona o część technologiczną zawierającą:

- 1) zestawienia, specyfikacje i charakterystyki maszyn oraz urządzeń stanowiących wyposażenie technologiczne zakładu,
- 2) instrukcje, schematy i rysunki dotyczące montażu maszyn i urządzeń,
- 3) plany rozstawienia maszyn i urządzeń bądź ważniejsze węzły technologiczne w skali zapewniającej czytelność rysunków; w razie potrzeby przekroje hal z wyrywanymi gabarytami maszyn i urządzeń, rysunki koordynacyjno-kontrolne sieci i urządzeń technologicznych projektowanych w obiekcie,
- 4) projekt uruchamiania produkcji, sporządzony w myśl przepisów zawartych w załączniku nr 4.

§ 25. Dokumentacja inwestycji, sporządzana w jednym stadium w myśl przepisu § 14, oprócz projektów podstawowych obiektów budowlanych powinna zawierać:

- 1) część ogólną charakteryzującą zwięźle całość przedsięwzięcia inwestycyjnego i jego koszt,
- 2) plan zagospodarowania terenu przedsięwzięcia inwestycyjnego.

§ 26. 1. Jednostki projektowania obowiązane są sporządzać rysunki robocze architektoniczne i konstrukcyjne w zakresie niezbędnym dla zgodnego z projektem wykonania na ich podstawie robót budowlano-montażowych, w szczególności zaś dla:

- 1) budynków szkieletowych monolitycznych i prefabrykowanych, budowli inżynierskich, jak np. maszty, mosty, wiadukty, chłodnie kominowe, konstrukcje sprezone przekryć o dużych rozpiętościach i skomplikowanym kształcie geometrycznym (paraboliczne, konoidalne itp.) oraz rysunki konstrukcyjne rusztowań i deskowań specjalnych,
- 2) detali architektonicznych będących opracowaniami autorskimi,
- 3) detali architektury wnętrza.

2. Przedsiębiorstwa budowlano-montażowe sporządzają w miarę potrzeby we własnym zakresie pozostałe rysunki robocze rusztowań i deskowań, rysunki warsztatowe konstrukcji stalowych i urządzeń instalacyjnych, rysunki montażowe oraz form do wytwarzania prefabrykatów bądź zlecają ich sporządzenie.

3. Przedsiębiorstwa przemysłowe wykonują w miarę potrzeby we własnym zakresie następujące opracowania:

- 1) rysunki warsztatowe (szablonów, trasejskie i faz obróbki mechanicznej),
- 2) rysunki konstrukcyjne maszyn i urządzeń,
- 3) projekty i rysunki montażowe w zakresie prac montażowych i pomocniczych na placu budowy.

4. Należność za sporządzenie rysunków roboczych wymienionych w ust. 2 ustalana jest na podstawie obowiązujących cenników i wprowadzana do umowy o wykonanie budowy, zawieranej między inwestorem a generalnym wykonawcą.

§ 27. 1. Sposób opracowania rysunków roboczych należy ograniczyć do zakresu wystarczającego do wykonania na ich podstawie robót budowlano-montażowych, przy czym przy sporządzaniu rysunków roboczych należy:

- 1) stosować minimalne, dopuszczalne podziałości,
- 2) unikać zbytnej szczegółowości, stosować w miarę możliwości ujęcia uproszczone, schematyczne,
- 3) pokazywać na jednym rysunku elementy i detale analogiczne, różniące się tylko wymiarami,
- 4) elementy symetryczne pokazywać tylko po osi symetrii, a przedmioty składające się z szeregu jednakowych elementów pokazywać z przerwami, podając tylko skrajnie i jeden lub dwa elementy pośrednie,
- 5) w uwagach i wyjaśnieniach nie podawać opisu konstrukcji i nie przyłączać tekstu dokumentów normatywnych obowiązujących w zakresie wykonania robót budowlano-montażowych lub specjalnych.

2. Nie sporządza się rysunków roboczych elementów detali objętych obowiązującym katalogiem budownictwa, należy jedynie wskazywać numer karty katalogowej.

V. Uzgadnianie dokumentacji inwestycji.

§ 28. 1. Uzgodnienia dokumentacji inwestycji przeprowadza jednostka projektowania opracowująca daną dokumentację.

2. Przedmiot, zakres i tryb uzgodnień zależą od:

- 1) charakteru i lokalizacji inwestycji,
- 2) wymagań wynikających z przepisów szczególnych.

3. Obowiązuje zasada dokonywania uzgodnień w toku sporządzania dokumentacji inwestycji.

§ 29. 1. W czasie sporządzania projektu wstępnego inwestycji powinny być dokonane uzgodnienia w zasadzie wszystkich podstawowych zagadnień, mających decydujące znaczenie dla danego przedsięwzięcia inwestycyjnego.

2. Podczas sporządzania projektów technicznych inwestycji występują tylko te uzgodnienia, które nie mogły być dokonane na podstawie materiałów tekstowych i graficznych zawartych w projekcie wstępnym, a także sprawdzenie — według uznania właściwych organów państwowych lub technicznej inspekcji pracy — zgodności rozwiązań zastosowanych w projektach technicznych z uzgodnionymi uprzednio oraz z obowiązującymi przepisami.

§ 30. 1. Nie wymagają uzgodnienia z właściwymi organami państwowymi i techniczną inspekcją pracy zagadnienia, których rozwiązania projektowe ustalają jednoznacznie obowiązujące normatywy techniczne projektowania, normy, projekty typowe oraz właściwe przepisy, jeżeli w projekcie nie przewiduje się odstępstw od tych ustaleń.

2. Za zgodność rozwiązań zastosowanych w projektach technicznych z koncepcjami lub rozwiązaniami uzgodnionymi w projekcie wstępnym inwestycji oraz z właściwymi przepisami, normatywami technicznymi projektowania i normami, a także zasadami współczesnej wiedzy technicznej odpowiada jednostka projektowania.

3. Organy, z którymi przeprowadza się uzgodnienia, mogą żądać przedstawienia im tylko tych dokumentów i danych, które są potrzebne dla ustosunkowania się do zagadnień objętych kompetencjami danego organu.

4. Zakres potrzebnych uzgodnień spośród wymienionych w § 32 ustala jednostka projektowania w porozumieniu z inwestorami.

§ 31. 1. Organy, z którymi przeprowadza się uzgodnienia, obowiązane są zajmować ostateczne stanowisko w ciągu 2 tygodni od daty otrzymania niezbędnych danych bądź udostępnienia im do wglądu odpowiednich części projektu.

2. Niezgłoszenie uwag w powyższym terminie traktować należy jako zgodę na proponowane w dokumentacji inwestycji rozwiązania.

§ 32. Uzgodnienia przeprowadza się w zakresie:

- 1) koordynacji terenowej inwestycji — z właściwymi organami prezydium wojewódzkiej rady narodowej,
- 2) koordynacji branżowej — ze zjednoczeniem wiodącym w danej branży lub odpowiednimi jednostkami właściwego prezydium rady narodowej,
- 3) koordynacji współdziałania z kooperantami, jeżeli dokumentacja inwestycji zakłada kooperację,
- 4) surowców pochodzących z importu — z właściwymi centralami handlu zagranicznego,
- 5) udziału w realizacji inwestycji związanych lub towarzyszących (np. komunalnych, energetycznych, komunikacyjnych, socjalnych) oraz sposobu i warunków ich realizacji — z inwestorami zastępczymi lub współinwestorami,
- 6) możliwości i warunków zaopatrzenia w wodę i energię (elektryczną i ciepłą), gazy techniczne, paliwa oraz usuwania ścieków lub odpadów poprodukcyjnych — z właściwymi organami, dostawcami, zakładami lub przedsiębiorstwami,
- 7) warunków wynikających z przepisów o gospodarce pałwowo-energetycznej — z właściwymi organami,

- 8) warunków podłączenia inwestycji do publicznej sieci komunikacji drogowej, kolejowej, wodnej, sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, energetycznej i telekomunikacyjnej — z właściwymi jednostkami,
- 9) warunków realizacji danego przedsięwzięcia inwestycyjnego w świetle przepisów prawa górniczego, wodnego, lotniczego oraz ustaw o kolejach, drogach publicznych, ochronie przyrody, ochronie dóbr kultury — z właściwymi organami,
- 10) wymagań sanitarnych, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej — z właściwymi organami administracji państwowej i techniczną inspekcją pracy na zasadach i w trybie ustalonych w przepisach wydanych przez Przewodniczącą Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami,
- 11) warunków dostawy maszyn i urządzeń — z dostawcami lub producentami maszyn i urządzeń, a w razie konieczności importu urządzeń — ponadto z właściwymi centralami handlu zagranicznego,
- 12) warunków realizacji inwestycji, w tym danych wyjściowych do kosztorysowania i kosztorysów — z przedsiębiorstwami wykonawstwa inwestycyjnego, a jeżeli wykonawcy nie zostali jeszcze ustaleniu — z właściwymi zjednoczeniami budownictwa,
- 13) warunków montażu maszyn i urządzeń oraz zasad i kosztorysu rozruchu zakładu lub jego wydziałów — z generalnym wykonawcą oraz z producentami lub dostawcami maszyn i urządzeń.

VI. Zatwierdzanie dokumentacji inwestycji.

§ 33. 1. Projekt wstępny inwestycji zatwierdza organ uprawniony do podejmowania decyzji o realizacji danej kategorii inwestycji (centralne, zjednoczeń, jednostek budżetowych, przedsiębiorstw, rad narodowych), zgodnie z obowiązującą instrukcją Przewodniczącej Komisji Planowania przy Radzie Ministrów dotyczącą opracowania narodowego planu gospodarczego.

2. Projekty wstępne spółdzielczego budownictwa mieszkaniowego planu terenowego zatwierdzają prezydya wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

3. Właściwi ministrowie w stosunku do inwestycji planu centralnego, a prezydya wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) w stosunku do inwestycji planu terenowego — mogą w uzasadnionych wypadkach:

- 1) ustalać wykazy inwestycji, których projekty wstępne będą zatwierdzane przez organ wyższego stopnia, niż to przewiduje przepis ust. 1,
- 2) upoważnić inwestorów bezpośrednio im podległych do zatwierdzania projektów wstępnych o koszcie nie przekraczającym kwot określonych w upoważnieniach.

4. Właściwi ministrowie mogą w wypadkach szczególnych zastrzegać do swej właściwości zatwierdzenie projektów wstępnych inwestycji planu terenowego.

§ 34. 1. W projekcie technicznym inwestycji zatwierdzeniu przez inwestora podlegają:

- 1) zestawienie kosztów zadania inwestycyjnego,
- 2) wskaźniki techniczno-ekonomiczne charakteryzujące projekt.

Pozostałe części projektu technicznego inwestor przyjmuje po sprawdzeniu: kompletności projektu, dokonania obowiązujących uzgodnień, ocen i zatwierdzeń oraz dotrzymania przez jednostkę projektowania warunków umowy.

2. Nie może być zatwierdzony i przyjęty przez inwestora projekt techniczny, jeżeli zestawienie kosztów przekracza sumę określoną dla tego zadania inwestycyjnego w zbiorczym zestawieniu kosztów, zatwierdzoną w projekcie wstępnym, albo jeżeli podstawowe wskaźniki techniczno-ekonomiczne uległy pogorszeniu w stosunku do ustalonych w projekcie wstępnym. W takich wypadkach inwestor przedstawia projekt do decyzji organowi, który zatwierdził projekt wstępny, wraz ze swoją opinią oraz opinią jednostki projektowania.

§ 35. 1. Projekty wstępne inwestycji przed przedstawieniem do zatwierdzenia powinny być zaopiniowane.

2. Organ zatwierdzający może zwolnić od obowiązku opiniowania projekty wstępne inwestycji nie skomplikowanych, o znaczeniu lokalnym, jeżeli nie są one przewidziane do powtarzania.

§ 36. 1. Do opiniowania projektów wstępnych inwestycji powołane są: zespoły ekspertów do oceny projektów inwestycyjnych, zwane dalej „zespołami ekspertów”, działające jako stałe, fachowe komórki organizacyjne, oraz komisje oceny projektów inwestycyjnych, zwane dalej „komisjami oceny”, zwolniane w miarę potrzeby.

2. Jeżeli organ zatwierdzający nie posiada zespołu ekspertów ani komisji oceny, projekt wstępny inwestycji powinien być oceniony przez fachowy aparat tego organu, a jeżeli organ ten nie zatrudnia pracowników o wymaganych kwalifikacjach fachowych — po zasięgnięciu opinii specjalistów, zaangażowanych na zasadzie umowy-zlecenia.

§ 37. Dla opiniowania projektów wstępnych inwestycji zatwierdzanych przez:

- 1) Radę Ministrów (Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów) bądź Przewodniczącą Komisji Planowania przy Radzie Ministrów — właściwy jest Zespół Ekspertów do Oceny Projektów Inwestycyjnych Komisji Planowania przy Radzie Ministrów,
- 2) ministra (kierownika urzędu centralnego) — właściwy jest zespół ekspertów lub komisja oceny ministerstwa (urzędu centralnego),
- 3) dyrektora zjednoczenia (jednostki równorzędnej) — właściwa jest komisja oceny tego zjednoczenia (jednostki równorzędnej),
- 4) prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa) — właściwa jest wojewódzka (miejska) komisja oceny wojewódzkiej (miejskiej) komisji planowania gospodarczego bądź — w zakresie ustalonym przez właściwe prezydium wojewódzkiej rady narodowej — komisja oceny zarządu inwestycji miejskich (komisja oceny wojewódzkiej dyrekcji inwestycji miejskich) oraz komisja oceny dyrekcji budownictwa rolniczego,
- 5) centralny związek spółdzielczy — właściwa jest komisja oceny tego związku.

§ 38. W opiniowaniu projektu wstępnego inwestycji powinni uczestniczyć przedstawiciele:

- 1) inwestora,
- 2) użytkownika,
- 3) jednostki projektowania,
- 4) wykonawcy robót,
- 5) jednostki banku finansującego (w zależności od jej uznania),
- 6) dostawcy maszyn i urządzeń w uzasadnionych wypadkach,
- 7) tych organów, które mają zastrzeżenia do opiniowanej dokumentacji inwestycyjnej, zgłoszone w toku wcześniejszych uzgodnień, a nie uwzględnione przez jednostkę projektowania,

- 8) innych organów państwowych, zapraszani w uzasadnionych wypadkach.

VII. Zatwierdzanie części budowlanej projektów inwestycji przez organy państwowego nadzoru budowlanego.

§ 39. 1. Część budowlaną projektu wstępnego inwestycji wraz z ogólnym planem zagospodarowania terenu należy przedstawić właściwemu organowi państwowego nadzoru budowlanego dla budownictwa powszechnego do zatwierdzenia:

- 1) planu ogólnego zagospodarowania terenu pod względem:
  - a) zgodności z decyzją o lokalizacji szczegółowej inwestycji i z wymaganiami urbanistycznymi,
  - b) prawidłowości układu przestrzennego na tle otoczenia i krajobrazu oraz prawidłowości doboru pod względem architektoniczno-budowlanym projektów typowych i powtarzalnych,
- 2) projektów wstępnych obiektów budowlanych budownictwa powszechnego projektowanych indywidualnie, nie zwolnionych z obowiązku zatwierdzenia przez organy państwowego nadzoru budowlanego,
- 3) następujących projektów wstępnych obiektów budowlanych budownictwa specjalnego — pod względem zgodności z wymaganiami urbanistyczno-architektonicznymi:
  - a) stałych budynków,
  - b) stałych mostów, wiaduktów oraz tuneli użytku publicznego,
  - c) kominów przemysłowych i masztów,
  - d) stałych urządzeń technicznych o wysokości powyżej 6 m, budowanych w obrębie miast i osiedli jako wolno stojące poza terenami zakładów,
  - e) stałych nabrzeży, pomostów i przystani promowych, falochronów oraz innych obiektów inżynierskich budownictwa wodnego, służących również do użytku publicznego,
  - f) obiektów inżynierskich służących do podnoszenia zwierciadła wody powyżej 4 m (zapory, jazy, śluzy itp.),
  - g) stałych obiektów inżynierskich na drogach wodnych w obrębie miast i osiedli.

2. W projektach inwestycji, sporządzanych w jednym stadium (§ 14), podlegają zatwierdzeniu przez organy państwowego nadzoru budowlanego dla budownictwa powszechnego szczegółowy plan zagospodarowania terenu inwestycji i projekty podstawowe obiektów budowlanych budownictwa powszechnego oraz obiektów budowlanych budownictwa specjalnego, wymienionych w ust. 1 pkt 3.

§ 40. 1. Właściwy organ państwowego nadzoru budowlanego dla budownictwa powszechnego, zatwierdzając plan ogólny zagospodarowania terenu oraz projekty wstępne obiektów budowlanych, może w ramach swej właściwości:

- 1) ustalać warunki, które powinny być spełnione w stadium projektu technicznego inwestycji przy sporządzaniu planu szczegółowego zagospodarowania terenu bądź projektów podstawowych obiektów budowlanych,
- 2) zobowiązać jednostkę projektowania lub inwestora do przedstawienia sobie odpowiedniego opracowania z projektu technicznego inwestycji do akceptacji.

2. Jeżeli część budowlana projektu wstępnego inwestycji, przedstawiona organowi państwowego nadzoru budowlanego w myśl § 39 ust. 1, nie obejmuje jeszcze wszystkich projektów wstępnych obiektów budowlanych, projekty te powinny być przedstawione dodatkowo do zatwierdzenia, odrębnie lub jako odpowiednie opracowanie z projektu technicznego inwestycji.

§ 41. Projekty wstępne obiektów budowlanych budownictwa specjalnego przedstawiane są do zatwierdzenia orga-

nom nadzoru budowlanego dla budownictwa specjalnego tylko w tych wypadkach, gdy wymagają tego przepisy szczególne.

§ 42. 1. Projekty podstawowe obiektów budowlanych nie podlegają zatwierdzeniu przez organy państwowego nadzoru budowlanego, jeżeli sporządzone zostały w jednostkach projektowania, w których powołane zostały zespoły orzekające do sprawdzenia i oceny tych projektów.

2. Projekty podstawowe, które uznane zostały przez zespół orzekający za sporządzone prawidłowo, po przyjęciu ich przez inwestora stanowią podstawę do uzyskania pozwolenia na budowę.

3. Projekty podstawowe obiektów budowlanych nie objęte przepisem ust. 1 przedstawiane są do zatwierdzenia właściwemu organowi państwowego nadzoru budowlanego przed przyjęciem projektu technicznego inwestycji przez inwestora.

§ 43. 1. Szczegółowe przepisy o zatwierdzaniu przez właściwe organy państwowego nadzoru budowlanego planów i projektów, o których mowa w § 39—42, regulują odrębne przepisy.

2. Zasady tworzenia i tryb działania zespołów orzekających regulują odrębne przepisy.

VIII. Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 44. Z dniem wejścia w życie zarządzenia tracą moc z zastrzeżeniem przepisu § 45:

- 1) zarządzenie Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury z dnia 11 lipca 1957 r. w sprawie ramowych zasad sporządzania i zatwierdzania założeń i dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji (Monitor Polski z 1957 r. Nr 62, poz. 333, Biuletyn KBUA z 1961 r. Nr 2(54) i Dz. Bud. z 1962 r. Nr 5, poz. 25);
- 2) zarządzenie Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury z dnia 16 listopada 1959 r. w sprawie ramowych zasad sporządzania i zatwierdzania założeń oraz dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji w zakresie budownictwa komunikacyjnego (Monitor Polski z 1960 r. Nr 4, poz. 18 i Dz. Bud. z 1962 r. Nr 5, poz. 26);
- 3) zarządzenie nr 55 Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 13 sierpnia 1961 r. w sprawie dostosowania zasad sporządzania i zatwierdzania założeń oraz dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji do zmian metodyki planowania gospodarczego (Dz. Bud. Nr 1, poz. 4);
- 4) zarządzenie nr 13 Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 13 sierpnia 1960 r. w sprawie przestrzegania zasad obowiązujących przy sprawdzaniu projektów technicznych i techniczno-robotycznych przed ich zatwierdzeniem;
- 5) zarządzenie nr 44 Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 29 czerwca 1962 r. w sprawie ograniczenia zakresu dokumentacji projektowej wykonywanej przez biura projektowe, dostarczanej wykonawcom przez inwestorów (Dz. Bud. z 1962 r. Nr 10, poz. 50 i z 1963 r. Nr 23, poz. 79);
- 6) zarządzenie nr 2 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 stycznia 1957 r. w sprawie trybu sporządzania i zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla inwestycji (Monitor Polski Nr 1, poz. 4);
- 7) zarządzenie nr 14 Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 21 lutego 1961 r. w sprawie trybu opiniowania i uzgadniania indywidualnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej (Biuletyn KBUA Nr 8);
- 8) zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 18 września 1950 r. w

sprawie zasad oszczędnego projektowania (Biuletyn PKPG Nr 21, poz. 230);

- 9) zarządzenie nr 170 Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 4 lipca 1953 r. w sprawie usprawnienia przewozu ładunków i osób przy budowie, rozbudowie i adaptacji obiektów przemysłowych i mieszkaniowych (Biuletyn PKPG Nr 22, poz. 91);
- 10) wszystkie przepisy wydane na podstawie zarządzenia Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury z dnia 11 lipca 1957 r. wymienionego w pkt 1 oraz na podstawie zarządzenia nr 2 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 stycznia 1957 r. wymienionego w pkt 6.

§ 45. 1. Nie wymaga dostosowania do przepisów niniejszego zarządzenia dokumentacja inwestycji opracowana przed 1 stycznia 1966 r., a będąca w tym terminie w toku opracowania może być zakończona przy zastosowaniu dotychczasowych przepisów (obowiązujących przed 1 stycznia 1966 r.), jeżeli dotyczy zadań inwestycyjnych:

- 1) będących w toku realizacji lub
- 2) których realizacja rozpoczyna się przed dniem 1 stycznia 1967 r.

2. Projekty techniczne dla zadań inwestycyjnych, których realizacja rozpoczyna się w roku 1967, powinny być opracowane według przepisów niniejszego zarządzenia, lecz bez potrzeby dostosowania projektu wstępnego do nowych przepisów. Przepis powyższy stosuje się również do zadań inwestycyjnych rozpoczynanych w roku 1968 w tych wypadkach, gdy w roku tym następuje zakończenie realizacji danego przedsięwzięcia inwestycyjnego.

3. Po dniu 1 stycznia 1969 r. realizacja wszelkich inwestycji może być prowadzona wyłącznie na podstawie dokumentacji inwestycji opracowanej według przepisów niniejszego zarządzenia.

§ 46. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1966 r.

Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów:
S. Jędrzychowski

Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych:
w z. S. Pietrusiewicz

Załączniki do zarządzenia Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 30 lipca 1965 r. (poz. 253).

Załącznik nr 1.

WYTYCZNE W SPRAWIE SPORZĄDZANIA PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU INWESTYCJI

§ 1. Plan zagospodarowania terenu opracowuje się:

- 1) jako plan ogólny — w ramach projektu wstępnego dla całości przedsięwzięcia inwestycyjnego w podziale w zasadzie nie mniejszej niż 1:1.000 (w wypadkach uzasadnionych rozległością terenu inwestycji dopuszcza się podziałkę 1:2.000 lub 1:2.500),
- 2) jako plan szczegółowy — w ramach projektu technicznego inwestycji w podziale nie mniejszej niż 1:500.

§ 2. 1. Plan zagospodarowania terenu inwestycji przedstawia:

- 1) elementy sytuacji i ukształtowania terenu oraz tzw. osnowy geodezyjnej, uwidocznione na mapie sytuacyjno-wysokościowej (mapie sytuacyjnej lub szkicu sytuacyjnym),
- 2) dane i ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w razie jego braku — wskazania i wytyczne organów miejscowego planowania przestrzennego oraz ustalema, zawarte w decyzji o lokalizacji szczegółowej,
- 3) projektowane elementy zagospodarowania terenu, wynikające z dokumentacji inwestycji, tj. projektu wstępnego lub projektu technicznego inwestycji.

2. W zakresie sytuacji terenowej mapa sytuacyjno-wysokościowa powinna przedstawiać:

- 1) szkic orientacyjny w podziale nie mniejszej niż 1:25.000, określający położenie terenu inwestycji względem stron świata, ulic (drog) i sąsiednich nieruchomości,
- 2) dane geodezyjne dotyczące granic terenu inwestycji, z oznaczeniem granic poszczególnych nieruchomości (administracyjnych, władania, własności lub użytkowania),
- 3) linie regulacyjne przyległych do terenu inwestycji: ulic, placów, dróg i przebieg ze wskazaniem pełnego stanu zagospodarowania naziemnego; przebieg i położenie podziemnych urządzeń ulicznych wykazuje się w miarę potrzeby,

- 4) granice istniejących wód powierzchniowych, gruntów ornych, sadów, łąk, pastwisk, lasów, terenów eksploatacji kopalni, nieużytków itp.,
- 5) obrysy naziemnych obiektów budowlanych, w tym budynków istniejących na terenie inwestycji oraz na terenach sąsiednich w zasięgu co najmniej 30 m od granic terenu inwestycji, z oznaczeniem wysokości (liczby kondygnacji), numerów porządkowych, przeznaczenia oraz bram wjazdowych,
- 6) położenie istniejących podziemnych urządzeń i obiektów budowlanych z podaniem ich rodzaju i zagłębienia według rzeczywistego stanu,
- 7) położenie istniejących na terenie inwestycji: skupisk drzew, drzew pojedynczych (okazów starodrzewia), stanowisk krzewów i roślin podlegających ochronie,
- 8) w razie potrzeby — inne dodatkowe elementy oprócz wymienionych w pkt 1—7.

3. Dla inwestycji stanowiącej uzupełnienie istniejącej zabudowy zwartej (tzw. plomby) na mapie sytuacyjno-wysokościowej należy podać:

- 1) długość i wysokość ścian szczytowych istniejących budynków oraz odległości między tymi budynkami,
- 2) kąty, jakie tworzą linie ścian szczytowych istniejących budynków z liniami ścian frontowych i tylnych,
- 3) rzędne terenu przy ścianach szczytowych istniejących budynków.

4. Jeżeli dla inwestycji wyznaczona została strefa ochronna lub zachodzi potrzeba wyznaczenia tej strefy, mapa sytuacyjno-wysokościowa powinna objąć obszar sięgający co najmniej 30 m w głąb terenów sąsiednich poza zewnętrzną linię tej strefy. Mapa sytuacyjno-wysokościowa, sporządzona dla zadania inwestycyjnego położonego wewnątrz terenu inwestycji, powinna obejmować obszar sięgający co najmniej 30 m w głąb terenów przylegających poza umowną linię, wyznaczającą teren zadania inwestycyjnego.

5. W zakresie ukształtowania terenu mapa sytuacyjno-wysokościowa powinna uwidaczniać:

- 1) rzędne terenu w charakterystycznych miejscach, a na terenach niepłaskich — warstwicę,
- 2) rzędne terenu na górnych i dolnych krawędziach budowli ziemnych.

6. W zakresie osnowy geodezyjnej mapa sytuacyjno-wysokościowa powinna uwidaczniać znaki poligonowe i znaki niwelacyjne.

7. W zakresie elementów wynikających z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego mapa sytuacyjno-wysokościowa powinna uwidaczniać:

- 1) osie i linie regulacyjne nowo projektowanych ulic, przylegających i przecinających teren inwestycji, kąty w punktach załamania tych osi i długości odcinków między tymi punktami,
- 2) linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu,
- 3) linie zabudowy, jeżeli zostały ustalone,
- 4) granice terenu przedsięwzięcia inwestycyjnego, gdy została wydana decyzja o lokalizacji szczegółowej inwestycji, która ją ściśle określa.

8. W zakresie usytuowania projektowanych elementów przedsięwzięcia inwestycyjnego lub zadania inwestycyjnego plan zagospodarowania terenu powinien uwidaczniać:

- 1) linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu oraz strefy ochronne, granice terenu przeznaczonego na urządzenia, zaplecza technicznego inwestora i wykonawców,
- 2) drogi i linie komunikacyjne, place i miejsca postojowe, składowiska, dojazdy oraz przejścia dla pieszych z podaniem charakterystycznych wymiarów, rzędnych i przekrojów (profilu),
- 3) układ zewnętrznych urządzeń transportowych z oznaczeniem stanowisk załadunku i wyładunku,
- 4) obrysy projektowanych obiektów budowlanych stałych i tymczasowych, z określeniem ich przeznaczenia, charakterystycznych wielkości, rzędnych i wysokości oraz z oznaczeniem wjazdów i wejść (konieczne jest rozróżnienie obiektów typowych, powtarzalnych i projektowanych indywidualnie),
- 5) projektowane lokalne sieci uzbrojenia terenu, z oznaczeniem rodzaju, średnic i parametrów, miejsc wprowadzenia do obiektów budowlanych oraz miejsc zasilania, podłączeń lub odprowadzenia (lokalna sieć uzbrojenia terenu powinna być przedstawiona na odrębnym planie w podziale planu zagospodarowania terenu),
- 6) ogólny układ zieleni wysokiej i niskiej, ze szczególnym uwzględnieniem zieleni w strefach ochronnych,
- 7) oznaczenie elementów istniejącego zagospodarowania terenu, podlegających adaptacji, rozbiórce lub likwidacji,
- 8) rzędne terenu charakterystycznych punktów projektowanego ukształtowania terenu (a w razie potrzeby dodatkowo charakterystycznych przekrojów terenu) mających związek bądź ze sposobem usytuowania obiektów budowlanych, bądź z zamierzonymi robotami niwelacyjnymi.

9. Plany zagospodarowania terenu dla osiedlowego budownictwa mieszkaniowego powinny uwidaczniać również:

- 1) granice obliczeniowe poszczególnych terenów mieszkaniowych, rekreacyjnych, sportowych i ewentualnie innych,
- 2) linie rozgraniczające tereny usług ogólnomiejskich, ogrodów osiedlowych i usług podstawowych na wydzielonych działkach,

- 3) dla budynków mieszkalnych obrysy klatek schodowych z oznaczeniem dojeżdż i dojazdów,
- 4) oznaczenie usług wbudowanych z dojazdami i wejściami oraz danymi charakterystycznymi,
- 5) w miarę potrzeby dodatkowo widoki ciągów elewacyjnych ulic miejskich i pierzei placów,
- 6) inne dane, które określa instrukcja branżowa.

10. Plany realizacyjne zagospodarowania terenu sporządzone w projekcie technicznym powinny uwidaczniać również:

- 1) położenie obiektów architektury ogrodowej,
- 2) linie ograniczające trawniki i zieleńce, z oznaczeniem projektowanych elementów zieleni użytkowej i ozdobnej, a w szczególności zadrzewienia,
- 3) rzuty, profile, wymiary i rzędne charakterystycznych elementów ukształtowania terenu (skarp, wykopów, nasypów), z oznaczeniem miejsc składowania mas ziemnych zachowywanych do późniejszego użytku,
- 4) położenie i wyposażenie placów gospodarczych oraz dojeżdża (dojazdy) do nich,
- 5) położenie i wyposażenie urządzeń zabawowych i wyczynekowych.

11. Część opisowa planu zagospodarowania terenu powinna zawierać:

- 1) zwięzły opis przedsięwzięcia inwestycyjnego (zadania inwestycyjnego) z uzasadnieniem kolejności realizacji poszczególnych zadań (obiektów),
- 2) opis stanu istniejącego zagospodarowania terenu, z omówieniem dokonywanych w nim zmian oraz terminów rozbiórki i likwidacji,
- 3) zestawienie charakterystycznych danych o przydatności gruntu dla celów budowy,
- 4) zwięzły opis rozwiązania układu komunikacyjnego, transportowego, uzbrojenia terenu, ochrony przeciwpożarowej i ochrony otoczenia,
- 5) bilanse terenu, kubatur i powierzchni obiektów budowlanych, zestawienia wskaźników techniczno-ekonomicznych charakteryzujących zagospodarowanie terenu.

12. Część opisowa planu zagospodarowania terenu dla mieszkaniowego budownictwa osiedlowego powinna zawierać również:

- 1) charakterystykę zabudowy, wskaźnik intensywności zabudowy i zasiedlenia, strukturę i ilość mieszkań, ilość izb i mieszkańców,
- 2) opis warunków i wskaźniki nasłonecznienia, rekreacji, zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie urządzeń socjalno-usługowych itp.,
- 3) tabelę zbiorczą usług z wyszczególnieniem rodzajów usług ogólnomiejskich, podstawowych, istniejących, adaptowanych i nowo projektowanych,
- 4) inne dane, które określa instrukcja branżowa.

§ 3. Szczegółowość, podziałka i zakres opracowania planu zagospodarowania terenu powinny być dostosowane do charakteru inwestycji, warunków miejscowych i stadium dokumentacji inwestycyjnej.

§ 4. Plany zagospodarowania terenu inwestycji powinny być sporządzone w zasadzie na mapie sytuacyjno-wysokościowej terenu zamierzonej inwestycji.

§ 5. Sporządzenie planu zagospodarowania terenu inwestycji na mapie sytuacyjnej dopuszczalne jest dla przedsięwzięć inwestycyjnych polegających na wznoszeniu obiektów budowlanych nie wymagających nawiązania do stałych

rzędnych terenu bądź realizowanych na terenach płaskich, o spadku nie przekraczającym 5‰.

§ 6. Sporządzenie planu zagospodarowania terenu inwestycji na podkładzie w postaci szkicu sytuacyjnego dopuszczalne jest dla przedsięwzięć inwestycyjnych, które nie wymagają sporządzenia planu, z naniesieniem na nim granic nieruchomości. Są to:

- 1) tymczasowe obiekty budowlane nie związane trwale z terenem,
- 2) budynki mieszkalne, gospodarcze i administracyjne państwowych gospodarstw leśnych, wznoszone poza granicami miast i osiedli,
- 3) pojedyncze obiekty inżynierskie, wznoszone na terenach zielonych użytku publicznego,
- 4) urzędnia sportowo-rekreacyjne na terenach osiedli mieszkaniowych,
- 5) istniejące obiekty budowlane poddawane przebudowie,
- 6) obiekty campingowe i biwakowe, łącznie z urządzeniami z nimi związanymi, w ośrodkach wypoczynku świątecznego, turystycznych i wczasowych.

§ 7. Mapy sytuacyjno-wysokościowe, mapy sytuacyjne i szkice sytuacyjne powinny wykraczać poza granice terenu inwestycji w stopniu niezbędnym dla prawidłowego nawiązania planu zagospodarowania do otaczającej sytuacji.

§ 8. Mapy sytuacyjno-wysokościowe, mapy sytuacyjne i szkice sytuacyjne sporządzają organy państwowej służby

geodezyjnej albo uprawnione do takich czynności osoby prawne lub fizyczne.

§ 9. Na mapach sytuacyjno-wysokościowych i mapach sytuacyjnych powinny być umieszczone:

- 1) w wypadku mapy niejawnej — oznaczenia stopnia tajemnicy państwowej lub służbowej,
- 2) klauzula ewidencyjna, zamieszczona przez organy służby geodezyjnej prezydium rady narodowej,
- 3) adnotacja organu służby geodezyjnej, stwierdzająca aktualność na datę wykonania pomiaru, według którego mapa została sporządzona.

§ 10. 1. Szkice sytuacyjne sporządzane są jako rysunki — rzuty poziome w przybliżonej skali, przedstawiające aktualny stan zagospodarowania terenu z dokładnością wystarczającą do usytuowania projektowanych obiektów budowlanych oraz wyznaczenia ich położenia na gruncie.

2. Na szkicach sytuacyjnych powinny być umieszczone:

- 1) orientacja dla zorientowania terenu w stosunku do północy ulic (dróg) i sąsiednich nieruchomości,
- 2) przybliżona podziałka szkicu,
- 3) wymiary, które mogą warunkować usytuowanie projektowanych obiektów,
- 4) wykorzystane dane techniczne i określenie celu, jakemu szkic ma służyć,
- 5) data wykonania szkicu oraz imię i nazwisko (nazwa) osoby, która go sporządziła.

Załącznik nr 2.

WYTYCZNE W SPRAWIE SPORZĄDZANIA ZESTAWIENŃ KOSZTÓW I KOSZTORYSÓW OBIEKTÓW

1. Zbiorcze zestawienie kosztów przedsięwzięcia inwestycyjnego.

§ 1. 1. W projekcie wstępnym sporządza się zbiorcze zestawienie kosztów, określające maksymalny koszt przedsięwzięcia inwestycyjnego, obliczony dla wybranego wariantu. W uzasadnieniu podaje się różnice kosztów w stosunku do innych rozpatrzonych wariantów.

2. Dla przedsięwzięć inwestycyjnych podzielonych na zadania inwestycyjne zbiorcze zestawienie kosztów (z/k) stanowi sumę zestawień kosztów poszczególnych zadań inwestycyjnych.

3. Zestawienie kosztów zadania inwestycyjnego (z/kz) określa maksymalny koszt obiektów i robót składających się na zakres zadania inwestycyjnego.

4. Każdy obiekt wolno stojący lub zespolony oraz roboty wykonywane poza obiektami (np. niwelacja terenu) powinny być wyodrębnione w oddzielną pozycję zbiorczego zestawienia kosztów.

5. Przez obiekt należy rozumieć również sieć zewnętrzną dróg i poszczególne sieci instalacyjne na terenie zakładu, z wyodrębnieniem większych obiektów budowlanych związanych z tymi sieciami.

6. Koszty składowe poszczególnych obiektów — w pozycjach zbiorczego zestawienia kosztów — określa się na podstawie wskaźników kosztów odniesionych do jednostki charakterystycznej danego obiektu lub na podstawie zestawień kosztów, wynikających z części technologicznej projektu wstępnego (instalacje technologiczne, maszyny i urządzenia przemysłowe oraz ich montaż).

7. Rezerwę na nie przewidziane roboty i wydatki w zbiorczym zestawieniu kosztów określa się w sposób następujący:

- 1) w poszczególnych zadaniach inwestycyjnych w wysokości do 10% sum części I, II, III i IV zbiorczego zestawienia kosztów (patrz załączony schemat), przy czym górną granicę rezerwy stosuje się do obiektów, których wskaźniki kosztów oparte są na szacunkach lub analogiach, natomiast dla obiektów, które wyceniono na podstawie wskaźników kosztów z „Katalogów wskaźników kosztów i nakładów rzeczowych”, rezerwę przyjąć należy w wysokości 5%;
- 2) do całego zbiorczego zestawienia kosztów, składającego się z jednego lub kilku zadań inwestycyjnych, stosować można niezależnie od rezerwy wymienionej w pkt 1 dodatkową rezerwę, jeżeli np. prototypowy charakter inwestycji bądź inne powody (roboty poszukiwawcze górnicze, specyficzne stosunki wodne terenu inwestycji itp.) nie pozwalają na ustalenie w pełni nie przewidzianych wydatków. Wysokość tej rezerwy ustala organ właściwy do zatwierdzenia projektu wstępnego.

8. Rezerwa wymieniona w ust. 7 pkt 1 może być wykorzystana w połowie na pokrycie uzasadnionego zwiększenia kosztu inwestycji podczas projektowania, a pozostała część rezerwy może być wykorzystana w toku realizacji inwestycji na pokrycie kosztu ewentualnych robót nie przewidzianych. O wykorzystaniu tej rezerwy w każdym wypadku decyduje inwestor.

9. Rezerwą wymienioną w ust. 7 pkt 2 w toku projektowania lub w toku realizacji inwestycji dysponuje organ zatwierdzający projekt wstępny inwestycji. Uzasadnienie przekroczenia sum zbiorczego zestawienia kosztów przedstawia do decyzji tego organu inwestor.

10. Przy podziale przedsięwzięcia inwestycyjnego na zadania inwestycyjne należy w poszczególnych zadaniach ujmować określone kompleksy obiektów lub robót, przewidziane do realizacji w okresie zgodnym z cyklami normalnymi, tj.:

- 1) w budownictwie przemysłowym w okresie nie dłuższym niż 5 lat, a mianowicie:
  - a) zespołu obiektów produkcyjnych, pomocniczych i robót wraz z urządzeniem i uzbrojeniem terenu, pozwalający na uruchomienie produkcji (np. kompleks wielkiego pieca, kompleks kuznio-prasowni itp.),
  - b) urządzenia ogólnozakładowe obsługujące kilka kompleksów rozruchowych (zadań inwestycyjnych), jak np. kotłownia ogólnozakładowa, elektrociepłownia, bocznica kolejowa, ujęcie wody z urządzeniami i zbiornikami oraz z siecią magistralną magistralna sieć kanalizacyjna z oczyszczalnią ścieków itp.,
  - c) budownictwo mieszkaniowe związane z budową zakładu przemysłowego,
  - d) wydzielone obiekty administracyjno-socjalne dużych zakładów przemysłowych;
- 2) w budownictwie ogólnym zespół obiektów i robót składających się na kompleks użytkowy lub usługowy przewidziany do realizacji w okresie w zasadzie nie dłuższym niż 2 lata, a mianowicie:
  - a) w budownictwie mieszkaniowym osiedlowym — zespół obiektów na terenie w zasadzie nie większym od terenu ograniczonego ulicami osiedlowymi,
  - b) w budownictwie szkolnictwa wyższego oraz służby zdrowia — wyodrębnione wydziały lub oddziały wraz z obiektami i robotami pomocniczymi umożliwiającymi ich uruchomienie,
  - c) w pozostałym budownictwie ogólnym — całość robót związanych z budową podstawowego obiektu wraz z obiektami pomocniczymi, umożliwiającymi użytkowanie obiektu podstawowego;
- 3) w budownictwie o charakterze liniowym, jak drogi, koleje, linie energetyczne, gazociągi, sieć ciepłownicza, magistrale wodociągowe, przez zadanie inwestycyjne rozumie się taki odcinek obiektu liniowego wraz z obiektami i robotami towarzyszącymi, który po ukończeniu i oddaniu do użytku zapewni podjęcie całkowitej lub częściowej eksploatacji i osiągnięcie efektu gospodarczego.

11. Koszty studiów, dokumentacji inwestycyjnej, robót przygotowawczych, nadzoru inwestycyjnego, szkolenia itp. należy dzielić na poszczególne zadania inwestycyjne w zakresie obciążającym te zadania.

2. Zestawienie kosztów zadania inwestycyjnego.

§ 2. 1. W ramach projektu wstępnego inwestycji sporządza się zestawienia kosztów dla poszczególnych zadań inwestycyjnych, poprzedzone danymi wyjściowymi (sporządzonymi na zasadach określonych odrębnymi przepisami), oraz zestawienia kosztów obiektów i preliminarze kosztów.

2. Dla każdej pozycji zestawienia kosztów zadania inwestycyjnego sporządza się zestawienia kosztów obiektów oraz preliminarze kosztów dla pozostałych nakładów.

3. Zestawienie kosztów zadania inwestycyjnego oraz zestawienie kosztów dla obiektów lub robót wstępujących poza obiektami opracowuje się na formularzu, którego wzór dołączony jest do niniejszych wytycznych.

4. Przy wyliczaniu kosztów w poszczególnych kolumnach zestawień kosztów należy posługiwać się odrębnie wydanymi „Katalogami wskaźników kosztów i nakładów rzeczowych”, wskaźnikami uzyskanymi z dokumentacji opracowanej dla innych podobnych inwestycji lub obliczyć koszty, wyliczając ilości elementów oraz robót i mnożąc te ilości przez wskaźniki kosztu elementów lub robót.

5. Wskaźniki kosztów na jednostkę obmiarową obiektu należy dostosować do warunków miejscowych (odległości dowozu materiałów, kategorii gruntu itp.).

6. Wskaźniki kosztów na jednostkę obmiarową obiektu mogą mieć zastosowanie w wypadku, gdy dany obiekt projektowany jest analogicznie jak obiekt, dla którego wyliczono wskaźniki. W razie rozbieżności należy wskaźniki skorygować przez odjęcie kosztów elementów lub robót nie występujących bądź wykonywanych w odmienny sposób i dodanie kosztów elementów lub robót projektowanych.

7. Koszty zakupu maszyn i urządzeń wymagających montażu oraz nie wymagających montażu, narzędzi i inwentarza przyjmuje się w odpowiednich kolumnach zestawień kosztów według preliminarza opracowanego w części technologicznej projektu bądź sporządza się preliminarz na podstawie zestawień maszyn, urządzeń, narzędzi i inwentarza, sporządzonych w części technologicznej projektu.

8. Preliminarze kosztów dla poszczególnych pozycji zestawienia kosztów zadania inwestycyjnego, w których nie występują roboty budowlano-montażowe, uściśla się w projekcie technicznym inwestycji na podstawie uzgodnionych danych wyjściowych oraz rozwiązań projektowych.

9. Do sumy kosztów części I, II, III i IV zestawienia kosztów zadania inwestycyjnego dolicza się pozostałość rezerwy ze zbiorczego zestawienia kosztów, nie niższą jednak niż połowa rezerwy wymienionej w § 1 ust. 7. W razie gdy kwota rezerwy jest niższa, należy uzyskać jej zwiększenie w drodze zmian w projekcie lub standardzie wykończenia obiektów, a jeżeli nie jest to możliwe — należy wystąpić do właściwego inwestora o przydzielenie środków z dodatkowej rezerwy zbiorczego zestawienia kosztów, wymienionej w § 1 ust. 7 pkt 2 i ust. 9.

3. Kosztorysy obiektów i preliminarze kosztów.

§ 3. 1. W ramach projektu technicznego sporządza się kosztorysy dla poszczególnych obiektów, poprzedzone założeniami kosztorysowymi (sporządzonymi na zasadach określonych odrębnymi przepisami), oraz preliminarze kosztów (zakupów i innych nakładów związanych z obiektem).

2. Kosztorys obiektu lub robót wykonywanych poza obiektem opracowuje się na formularzu, którego wzór dołączony jest do niniejszej instrukcji. Kosztorys obiektu jest zestawieniem zsumowanych kosztorysów częściowych poszczególnych robót w obiekcie oraz zestawieniem zsumowanych preliminarzy zakupów i innych nakładów związanych z obiektem.

3. Przy wprowadzeniu do właściwej pozycji kosztorysu obiektu kwot wynikających z kosztorysów częściowych należy ewentualne różnice (w porównaniu z kwotami zawartymi w zestawieniach kosztów) przenosić do rezerwy zawartej w zestawieniu kosztów zadania inwestycyjnego na nie przewidziane roboty i wydatki, zwiększając lub zmniejszając tę rezerwę. Z rezerwy należy również pokrywać koszty dodatków z tytułu ryzyka przy rozliczeniu ryczałtowym.

4. Sposób sporządzania kosztorysów częściowych regulują odrębne przepisy szczegółowe.

4. Załączniki do dokumentacji kosztorysowej.

§ 4. 1. Do zestawienia kosztów zadania inwestycyjnego dołącza się:

- 1) pełny odpis danych wyjściowych do zestawienia kosztów zadania inwestycyjnego,
- 2) zestawienia kosztów obiektów i robót występujących poza obiektami lub kosztorysy obiektów,
- 3) preliminarze zakupów i innych nakładów.

2. Do kosztorysu obiektu dołącza się odpis wyciągu z założeń kosztorysowych lub wyciągu z danych wyjściowych do zestawienia kosztów zadania inwestycyjnego, a w razie nieopracowywania założeń kosztorysowych również:

- 1) kosztorysy częściowe,
- 2) preliminarze zakupów i innych nakładów związanych z danym obiektem.

3. Załączniki do kosztorysów częściowych określają odrębne przepisy szczegółowe.

Załącznik do wytycznych w sprawie sporządzania zestawień kosztów i kosztorysów obiektów.

SCHEMAT RAMOWY ZBIORCZEGO ZESTAWIENIA KOSZTÓW I ZESTAWIENIA KOSZTÓW ZADANIA INWESTYCYJNEGO (DLA INWESTYCJI ZAKŁADÓW PRODUKCYJNYCH)

Część I. Studia, dokumentacja, roboty przygotowawcze.

Rozdział 1. Prace badawcze i sporządzanie dokumentacji.

1. 1. Studia, prace badawcze, ekspertyzy studialne, wyjazdy służbowe.
1. 2. Pomiar geodezyjne i inwentaryzacja.
1. 3. Wiercenia i dokumentacja geologiczna.
1. 4. Zakup licencji i patentów
1. 5. Koszty opracowania dokumentacji inwestycyjnej i nadzoru autorskiego.

Rozdział 2. Przejęcie i przygotowanie terenu.

2. 1. Wypuk terenu i odszkodowania.
2. 2. Przeniesienia, przesiedlenia, budownictwo zastępcze.
2. 3. Wyręb, karczowanie, niwelacja, rozbiórki.
2. 4. Odwodnienie i melioracja.
2. 5. Administracja terenu.

Część II. Obiekty podstawowe i pomocnicze.

Rozdział 3. Podstawowe obiekty produkcyjne.

3. 1. Obiekt nr 1.
3. 2. Obiekt nr 2 itd.

Rozdział 4. Obiekty pomocnicze i usługowe

4. 1. Magazyny i składy.
4. 2. Warsztaty.
4. 3. Laboratoria.
4. 4. Budynki socjalne.
4. 5. Budynki administracyjne.

Rozdział 5. Obiekty gospodarki energetycznej.

5. 1. Kotłownie i siłownie (nie będące obiektami podstawowymi zadania inwestycyjnego).
5. 2. Kompresorownie, acetylenownie itp.
5. 3. Sieci, transformatornie i rozdzielnie elektroenergetyczne wysokiego napięcia.

Rozdział 6. Obiekty gospodarki transportowej i łączności.

6. 1. Drogi kołowe, place, chodniki.
6. 2. Bocznice kolejowe.
6. 3. Mosty i wiadukty.
6. 4. Garaze i zajezdnie.
6. 5. Kolejki linowe.
6. 6. Budowle transportu wodnego.
6. 7. Stacje benzynowe.
6. 8. Wagi pomostowe.

Rozdział 7. Zewnętrzne sieci i budowle związane z nimi.

7. 1. Sieć wodociągowa.
7. 2. Sieć kanalizacyjna.
7. 3. Sieć gazowa, sprężonego powietrza itp.
7. 4. Sieć ciepła.

7 5. Sieci elektryczne niskiego napięcia.

7. 6. Oświetlenie terenu.

Rozdział 8. Urządzenie terenu zakładu.

8. 1. Ogrodzenie.
8. 2. Ukształtowanie terenu.
8. 3. Zieleń.
8. 4. Mała architektura itp.

Część III. Obiekty tymczasowe.

Rozdział 9. Obiekty tymczasowe dla potrzeb wykonawcy, obciążające inwestora.

Rozdział 10. Obiekty tymczasowe dla potrzeb inwestora (magazyn i składy dla maszyn i urządzeń nie zaliczanych do wartości robót budowlano-montażowych, - pomieszczenia administracyjno-socjalne itp.).

Część IV. Nadzór inwestycyjny, szkolenie, rozruch.

Rozdział 11. Nadzór inwestycyjny.

11. 1. Koszty nadzoru obcego.
11. 2. Koszty powiernictwa.
11. 3. Koszty utrzymania dyrekcji budowy lub przedsiębiorstwa w budowie.
11. 4. Ekspertyzy, odbiory itp.

Rozdział 12. Przygotowanie kadr eksploatacyjnych.

Rozdział 13. Koszty rozruchu zespołów maszyn, urządzeń i instalacji przemysłowych oraz prób (narzędzi i pomocy) nie ujętych cennikami kosztorysowymi.

Część V. Inwestycje towarzyszące.

Rozdział 14. Udział w inwestycjach komunalnych.

Rozdział 15. Udział w inwestycjach wspólnych (skojarzonych).

Rozdział 16. Udział w inwestycjach mieszkaniowych.

Część VI. Rezerwa.

Rezerwa na nie przewidziane roboty i wydatki.

Niniejszy schemat jest dostosowany w zasadzie do dużych inwestycji produkcyjnych. Właściwi ministrowie mogą wydać schematy ramowe zbiorczych zestawień kosztów i zestawień kosztów dla inwestycji, których specyfika tego wymaga, z uwzględnieniem koniecznych uproszczeń dla inwestycji prostych i drobnych.

Zbiorcze *) zestawienie kosztów na sumę . . . . .
 w tym: sumy zwrotne . . . . .
 Zatwierdzam: . . . . .
 Dnia . . . . .

(nazwa inwestycji, zadania inwestycyjnego, obiektu)

Zbiorcze zestawienie kosztów *)
Zestawienie kosztów zadania inwestycyjnego *)
Zestawienie kosztów obiektów i robót występujących poza obiektami *).
Kosztorys obiektu *).

Poziom cen z roku . . . .

Lp.	Numery zestawień kosztów lub kosztorysów obiektów	Wyszczególnienie obiektów, robót i nakładów	Wartość kosztorysowa w tysiącach zł								Wskaźniki techniczno-ekonomiczne					
			roboty budowlano-montezowe				zakupy				inne nakłady	ogólna wartość kosztorysowa	udział %	określenie jednostki	ilość jednostek	wartość kosztorysowa na jednostkę
			roboty budowlane i montaż konstrukcji metalowych	instalacje sanitarne, ogrzewcze i wentylacyjne	instalacje elektro-energetyczne i telekomunikacyjne	montaż urządzeń i maszyn z fundamentami i konstrukcjami wsporczymi	maszyny i urządzenia wymagające montażu	maszyny i urządzenia nie wymagające montażu, narzędzia i inwentarz								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		

Sporządzono w . . . . .
 dnia . . . . .
 (nazwa jednostki projektowanej)

Dyrektor lub naczelny inżynier jednostki projektowania **)

Generalny (główny) projektant . . . . .

Kierownik pracowni . . . . .

Autor opracowania . . . . .

Zatwierdzono (uzgodniono *) . . . . .

Zweryfikował . . . . .

(podpis inwestora)

Uwagi: *) Niepotrzebne skreślić.

**) Tylko dla zbiorczego zestawienia kosztów lub zestawienia kosztów zadania inwestycyjnego.

Sposób wypełniania formularza.

1. Formularz służy do sporządzania:

- 1) zbiorczych zestawień kosztów (zzk) w projekcie wstępnym inwestycji,
- 2) zestawień kosztów (zk) dla obiektów oraz zestawień kosztów dla zadań inwestycyjnych (zkk) w projekcie wstępnym inwestycji,
- 3) kosztorysów obiektów w ramach projektu technicznego,
- 4) zestawień kosztów dla zadań inwestycyjnych w ramach dokumentacji sporządzanej w jednym stadium.

2. W kolumnie 2 podaje się:

- 1) w zestawieniach kosztów dla obiektów — podstawę przyjętego wskaźnika,
- 2) w zestawieniach kosztów dla zadania inwestycyjnego — numery zestawień kosztów obiektów, kosztorysów obiektów lub preliminarzy kosztów,
- 3) w kosztorysach obiektów — numery kosztorysów częściowych, preliminarzy zakupów i innych nakładów.

3. W kolumnie 4 należy wykazywać koszty robót budowlanych i montażu konstrukcji metalowych, obiektów budowlanych sanitarnych i elektrotechnicznych, dróg kołowych i kolejowych, zieleni, malej architektury, zalesień, melioracji, kanałów ciepłowniczych oraz tymczasowych i zastępczych obiektów związanych z daną inwestycją.

4. W kolumnie 5 umieszcza się koszty wszystkich instalacji sanitarnych i ogrzewczych, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, z wyjątkiem instalacji technologicznych.

5. W kolumnie 6 umieszcza się koszty wszystkich instalacji elektrotechnicznych siły, światła, telekomunikacyjnych, odgromowych itp. zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych oraz koszty linii elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych napowietrznych i kablowych.

6. W kolumnie 7 podaje się koszty montażu maszyn, urządzeń, aparatów oraz konstrukcji wsporczych i fundamentów wraz z kosztem maszyn i urządzeń zaliczanych do wartości produkcji budowlano-montażowej. W kolumnie tej umieszcza się również koszty rurociągów technologicznych. W odrębnej pozycji zestawienia kosztów mogą być ujmowane w tej kolumnie koszty wielkich fundamentów pod maszyny i urządzenia.

7. W kolumnie 8 podaje się koszty zakupu maszyn i urządzeń wymagających montażu wraz z kosztami transportu, zaopatrzenia i składowania, z podziałem na zakupy krajowe (K), z krajów socjalistycznych (KS) lub krajów kapitalistycznych (KK). W kolumnie tej umieszcza się również koszt dokumentacji konstrukcyjnej maszyn i urządzeń nietypowych.

8. W kolumnie 9 umieszcza się koszty zakupu maszyn i urządzeń nie wymagających montażu, oprzyrządowania, części zamiennych narzędzi i inwentarza, z kosztami transportu, zaopatrzenia i składowania.

9. W kolumnie 10 podaje się koszty prac badawczych, studiów i sporządzania dokumentacji, zakupu licencji, nadzoru autorskiego i inwestorskiego, dyrekcji budowy, wywłaszczeń, odszkodowań, szkolenia pracowników, rozruchu, szefostwa montażu itp. W kolumnie tej należy podawać również koszty dodatkowe robót wykonywanych w małym zakresie, w okresie jesienno-zimowym oraz koszty z tytułu za-

trudnienia ponadnormatywnej liczby pracowników zamiejscowych. Koszty dodatkowe należy umieszczać w pozycjach poszczególnych obiektów lub robót występujących poza obiektami, których te koszty dotyczą.

10. W kolumnie 11 podaje się sumę kosztów z kolumn 4 do 10.

11. W kolumnie 12 wylicza się procentowy udział poszczególnych pozycji, rozdziałów i części w sumie ogólnej części I, II, III i IV formularza.

12. W kolumnach 13—15 wylicza się wskaźniki techniczno-ekonomiczne, ustalające:

- 1) dla zestawienia kosztów obiektu lub robót występujących poza obiektami w poszczególnych pozycjach — na jednostkę charakteryzującą roboty lub zakupy, a w podsumowaniu — na jednostkę charakteryzującą obiekt (m² powierzchni składowej, m² powierzchni użytkowej, m³ kubatury itp.),
- 2) dla zbiorczego zestawienia kosztów oraz dla zestawienia kosztów — w poszczególnych pozycjach na jednostkę charakteryzującą obiekt, a dla poszczególnych rozdziałów i części — na jednostkę charakteryzującą zdolność produkcyjną lub usługową danego zadania inwestycyjnego.

13. Kwoty wyliczone w poszczególnych pozycjach i kolumnach sumuje się rozdziałami. Kwoty rozdziałów sumuje się w poszczególnych częściach.

14. Rezerwę na nie przewidziane roboty i wydatki dolicza się w kolumnie 11 w procencie od sumy części I, II, III i IV.

15. Kwotę sum zwrotnych wylicza się jako odpowiednie iloczyny obowiązujących cen zaopatrzeniowych i przewidzianych ilości produktów z próbnej produkcji oraz materiałów, maszyn, urządzeń, konstrukcji itp. z odzysku.

16. W zbiorczych zestawieniach kosztów oraz w zestawieniach kosztów należy wyszczególnić wszystkie rozdziały od 1 do 13, nawet jeśli w niektórych rozdziałach nie występują nakłady.

17. Mogą być pomijane w poszczególnych rozdziałach te pozycje, w których nie występują nakłady, a pozycje w rozdziałach 1, 2 i 11 mogą być dowolnie łączone, jeśli wysokość nakładów w tych pozycjach jest niewielka.

18. Koszty dyrekcji budowy lub przedsiębiorstwa w budowie określa się na podstawie preliminarza kosztów, sporządzonego zgodnie z obowiązującymi przepisami szczegółowymi.

19. Koszty przygotowania kadr eksploatacyjnych podaje się na podstawie preliminarza ujmującego:

- 1) liczbę szkolonych pracowników według projektu technologicznego,
- 2) okres szkolenia według projektu technologicznego,
- 3) fundusz płac wraz ze świadczeniami socjalnymi dla pracowników szkolonych i wykładowców,
- 4) nakłady na pomoce naukowe,
- 5) stypendia,

6) inne koszty związane ze szkoleniem (koszty lokalowe, diety).

20. Koszty rozruchu zespołów maszyn, urządzeń i instalacji przemysłowych określa się w oparciu o obracowany w części technologicznej projekt rozruchu lub projekt organizacji i uruchomienia produkcji — na podstawie preliminarza kosztów, sporządzonego zgodnie z odrębnymi wydanymi przepisami, ujmującego:

- 1) koszty robocizny łącznie z narzutami z tytułu ubezpieczeń społecznych oraz narzutami normatywnymi na koszty bezpośrednie,
- 2) koszty zużycia energii, paliw itp.,
- 3) koszty zużycia surowców i materiałów pomocniczych,
- 4) ewentualne inne koszty związane z rozruchem.

Załącznik nr 3.

WYTYCZNE W SPRAWIE ANALIZY EKONOMICZNEJ W DOKUMENTACJI DLA INWESTYCJI PRODUKCYJNYCH I USŁUG MATERIALNYCH

I. Projekt wstępny.

1. Zasady ogólne.

§ 1. 1. Zadaniem analizy ekonomicznej w projekcie wstępnym inwestycji jest zbadanie celowości inwestycji oraz jej efektywności ekonomicznej.

2. Analizę ekonomiczną należy sporządzać dla całego przedsięwzięcia inwestycyjnego oraz dla wariantów częściowych rozwiązań. Jeżeli przedsięwzięcie ma być realizowane etapowo w postaci oddzielnych zadań inwestycyjnych, analizę ekonomiczną należy przeprowadzać dla każdego zadania. Każde zadanie powinno zapewnić oddanie do użytku określonej i uzasadnionej ekonomicznie zdolności produkcyjnej, przy ściśle określonym zakresie rzeczowym inwestycji.

3. Analiza porównawcza efektywności wariantów inwestycyjnych powinna być opracowywana w toku projektowania metodą kolejnych przybliżeń, umożliwiając właściwym organom wybór wariantu zapewniającego w konkretnych warunkach gospodarczych najwyższe korzyści.

4. Analiza ekonomiczna w projekcie wstępnym powinna wykazywać między innymi skutki (wynikające z danego przedsięwzięcia inwestycyjnego), wpływające na inwestycje bezpośrednio lub pośrednio związane w tej samej lub innych pokrewnych branżach bądź gałęziach oraz na gospodarkę określonego terenu.

5. Parametry ekonomiczne określające efektywność przedsięwzięcia inwestycyjnego oraz poszczególnych zadań w stadium projektu wstępnego powinny być tak opracowane, aby po ich zatwierdzeniu mogły stanowić wiążące wielkości graniczne dla dalszego projektowania i realizacji inwestycji.

6. Do analizy ekonomicznej stosować należy metodę zawartą w instrukcji ogólnej w sprawie badań efektywności ekonomicznej inwestycji (Komisja Planowania przy Radzie Ministrów — czerwiec 1962 r., PWE).

7. W dokumentacji inwestycji sporządzanej w jednym stadium analiza ekonomiczna powinna być przeprowadzona w razie potrzeby w toku opracowania projektu technicznego na zasadach określonych w części II niniejszych wytycznych. W razie wątpliwości co do właściwego ustalenia kosztów i wskaźników podanych przez inwestora w danych wyjściowych do projektowania w myśl § 14 ust. 2 zarządzenia, jednostka opracowująca projekt powinna przeprowadzić weryfikację tych danych przy odpowiednim zastosowaniu przepisów części I niniejszych wytycznych.

2. Zakres analizy ekonomicznej.

§ 2. Weryfikacja ustaleń przyjętych w założeniach generalnych bądź innych dokumentach gospodarczych (ustalenia planów, programów rekonstrukcji organizacyjno-technicznej Branż i gałęzi itp.) powinna być prowadzona głównie z punktu widzenia zmian, jakie wystąpiły w okresie między zatwierdzeniem założeń generalnych a opracowaniem projektu wstępnego inwestycji. Weryfikacja powyższych ustaleń wymaga w szczególności oceny:

- 1) wielkości zapotrzebowania na daną produkcję (usługi),
- 2) możliwości pokrycia przyrostu tej produkcji w drodze zwiększenia stopnia wykorzystania istniejącego w danej branży majątku trwałego i związanych z tym zdolności produkcyjnych, rekonstrukcji organizacyjno-technicznej danej branży, modernizacji lub rozbudowy istniejącego potencjału produkcyjnego,
- 3) prawidłowości wyboru lokalizacji ogólnej,
- 4) opłacalności pokrycia danego zapotrzebowania przez produkcję dóbr substytucyjnych (zastępczych), wykorzystanie do produkcji substytucyjnych materiałów pochodzących z krajowej bazy surowcowej lub z importu,
- 5) zakresu rzeczowego inwestycji na podstawie badań dotyczących optymalnej wielkości obiektów w danej branży oraz zakresu specjalizacji, kooperacji produkcji i inwestycji skojarzonych itp.

Analiza ekonomiczna wariantów częściowych rozwiązań technicznych i technologicznych oraz studia nad optymalną wielkością obiektów (lub zespołu obiektów) przedsięwzięcia inwestycyjnego.

§ 3. 1. Analiza ekonomiczna wariantów częściowych rozwiązań dotyczy w szczególności:

- 1) technologii metod wytwarzania, organizacji produkcji (usług) — z uwzględnieniem rachunku ekonomicznego, związanego z zakupem licencji,
- 2) rodzaju i wielkości urządzeń, agregatów i maszyn (w tym analizy zakupów z importu),
- 3) lokalizacji szczegółowej inwestycji,
- 4) zaopatrzenia surowcowo-materiałowego,
- 5) zatrudnienia,
- 6) rozwiązań budowlanych, energetycznych, transportowych, instalacyjnych itp.,

- 7) etapowania inwestycji,
- 8) koncepcji rozruchu i eksploatacji wstępnej

2. Dla umotywowania prawidłowości wyboru cząstkowych rozwiązań należy przeprowadzać — metodą kolejnych przybliżeń — szczegółową analizę wskaźników techniczno-ekonomicznych i efektywności (w wyrażeniu naturalnym i wartościowym), charakteryzujących techniczne warianty i bazę porównawczą w formie rachunkowo-opisowej.

Syntetyczny rachunek efektywności ekonomicznej przedsięwzięcia inwestycyjnego.

§ 4. 1. Syntetyczny rachunek wymaga obliczeń i wzajemnego porównania efektywności (w tym wskaźników handlu zagranicznego) rozpatrywanych wariantów, krajowej bazy porównawczej oraz wskaźników charakteryzujących analogiczne obiekty zagraniczne.

2. Rachunek ten powinien objąć węzłowe zagadnienia projektu wstępnego, przy czym:

- 1) asortyment i wielkość efektu produkcyjnego powinny odpowiadać danym wynikającym z bilansu zapotrzebowania i zbytu (jeśli produkcja ta jest przeznaczona na eksport lub zastępuje import, wycena jej powinna opierać się na tzw. prognozach cen wynikających z analizy rynków zagranicznych),
- 2) nakłady inwestycyjne powinny być zgodne ze zbiorczym zestawieniem kosztów sporządzonym według załącznika nr 2 do zarządzenia, przy czym do syntetycznego wskaźnika efektywności należy nakłady inwestycyjne włączać alternatywnie: raz z uwzględnieniem rezerwy, drugi raz z jej wyłączeniem i ponadto należy uwzględnić nakłady na inwestycje towarzyszące i związane (np. na obiekty związane kooperacją),
- 3) zamrożenie nakładów inwestycyjnych w budowie należy wyliczać na podstawie rzeczowo-finansowego harmonogramu realizacji przedsięwzięcia inwestycyjnego,
- 4) koszty eksploatacji — jednostkowe oraz dotyczące wielkości rocznego efektu produkcyjnego w części kosztów bezpośrednich powinny odpowiadać wielkościom liczbowym z części technologicznej projektu wstępnego (wielkość zużycia surowców, materiałów podstawowych, pomocniczych, zużycia energii i paliw, pracochłonności, zatrudnienia w grupie bezpośrednio produkcyjnej itp.), a w części kosztów pośrednich — powinny być w miarę możliwości ustalone na podstawie danych z projektu wstępnego (m. in. dotyczących wielkości zatrudnienia pracowników pośrednio produkcyjnych, w tym inżynierskich i administracyjno-gospodarczych); w pozostałym zakresie — szacunkowo, na podstawie doświadczeń produkcyjnych w danej branży lub źródłowych materiałów z innych projektów,
- 5) środki obrotowe należy ustalać zgodnie z normatywami przyjmowanymi aktualnie w danej branży.

3. Analizę czynników pozaekonomicznych (jak aspekty społeczne, polityczne oraz niewymierne i trudno wymierne przesłanki ekonomiczne) i ocenę ich wpływu na wybór wariantu rozpatrywanego przedsięwzięcia inwestycyjnego przeprowadza się w formie opisowej.

4. Łączna analiza wskaźników techniczno-ekonomicznych, finansowych i efektywności z wszechstronnym zbadaniem elementów nie ujmowanych rachunkowo powinna zapewnić podstawy do prawidłowego wyboru wariantu inwestycji.

5. Wnioski powinny określać proponowany do realizacji wariant wraz z ekonomicznym uzasadnieniem.

§ 5. W razie gdy w wyniku ustaleń przy zatwierdzeniu projektu wstępnego określony fragment przedsięwzięcia inwestycyjnego wymagać będzie korekty lub pogłębienia — należy w tym samym stadium dokumentacji dopracować uzupełniająco dany fragment, łącznie z analizą ekonomiczną.

§ 6. Jeżeli w wyniku analizy ekonomicznej dla skorygowanego fragmentu okaże się, że efektywność przedsięwzięcia inwestycyjnego ulega pogorszeniu, wówczas opracować należy propozycje dokonania odpowiednich zmian — w konsekwencji nowego wyboru — całości projektu, przedstawiając je ponownie właściwemu organowi do zatwierdzenia.

II. Projekty techniczne.

§ 7. 1. W toku sporządzania projektu technicznego inwestycji należy — w miarę potrzeby — przeprowadzać analizy ekonomiczne wariantowych rozwiązań cząstkowych.

2. Dla całości projektu technicznego przeprowadzić należy analizę ekonomiczną umożliwiającą w tym stadium ocenę zgodności wyników rachunku ekonomicznego z wynikami ze stadium projektu wstępnego.

3. Stwierdzone w toku opracowania projektu technicznego zmiany rozwiązań cząstkowych można uwzględnić, jeżeli nie powodują pogorszenia wyników rachunku ekonomicznego.

4. Jeżeli w analizie ekonomicznej następuje pogorszenie wskaźników dla całości projektu inwestycji — w konsekwencji zmian cząstkowych wariantów rozwiązań — należy opracować propozycje zmian, które powinny być przedstawione do akceptacji właściwemu organowi.

III. Karta wskaźników i przepisy szczególne.

§ 8. 1. Wskaźniki techniczno-ekonomiczne cząstkowe i syntetyczne wskaźniki efektywności dla przedsięwzięcia inwestycyjnego poszczególnych zadań inwestycyjnych z zatwierdzonego projektu wstępnego i przyjętego projektu technicznego oraz odpowiednie dane wynikowe po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięcia inwestycyjnego należy nanosić na „karty wskaźników”, dostosowane do specyfiki poszczególnych rodzajów inwestycji. Wzorec karty (dla inwestycji zakładów produkcyjnych) jest załączony do niniejszych wytycznych.

2. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów mogą w miarę potrzeby określać zakres analizy i rachunku ekonomicznego w ramach projektu wstępnego i projektu technicznego — w dostosowaniu do specyfiki branży lub gałęzi gospodarczej.

3. Dla inwestycji zjednoczeń i przedsiębiorstw właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) mogą wprowadzać uproszczone metody analizy ekonomicznej oparte na metodach podanych w instrukcji w sprawie efektywności mniejszych inwestycji oraz przedsięwzięć organizacyjno-technicznych (Komisja Planowania przy Radzie Ministrów — czerwiec 1962 r.) oraz w ramowych wytycznych w sprawie oceny efektywności ekonomicznej nowej techniki (Komitet Nauki i Techniki — grudzień 1964 r.).

Załącznik do wytycznych w sprawie analizy ekonomicznej w dokumentacji dla inwestycji produkcyjnych i usług materialnych.

Nr karty . . . . .
Symbol . . . . .
Rok założenia karty . . . . .

KARTA WSKAŹNIKÓW TECHNICZNO-EKONOMICZNYCH INWESTYCJI PRZEMYSŁOWYCH

<p>1. 1) Nazwa inwestycji ....</p> <p>2) Lokalizacja ogólna ....</p> <p>3) Lokalizacja szczegółowa ....</p>	<p>5. CHARAKTERYSTYKA TECHNICZNA ZAMIAŁU</p> <p>1) Plan zagospodarowania terenu inwestycji a) powierzchnia terenu ha . . . . b) powierzchnia zabudowy ha . . . . c) bocznica kolejowa km . . . . d) sieć kolejowa na terenie zakładu km . . . . e) powierzchnia dróg i placów utwardzonych m² . . . .</p> <p>2) Kubatura budynków ogółem m³ . . . . w tym: a) produkcyjnych m³ . . . . b) pomocniczych m³ . . . . c) administracyjno-socjalnych m³ . . . .</p> <p>3) Powierzchnia użytkowa budynków ogółem m² . . . . w tym: a) w obiektach produkcyjnych m² . . . . b) w obiektach pomocniczych m² . . . . c) administracyjno-socjalnych m² . . . .</p> <p>4) Ciężar maszyn i urządzeń ogółem t . . . . w tym: a) w obiektach produkcyjnych t . . . . b) w obiektach pomocniczych t . . . .</p> <p>5) Ciężar konstrukcji stalowych ogółem t . . . . w tym: a) budowlanych t . . . . b) technologicznych t . . . .</p>	<p>8. PROFITOWANE TERENY ROZPOCZĘCIA I ZAKOŃCZENIA REALIZACJI INWESTYCJI</p> <p>1) termin rozpoczęcia realizacji inwestycji . . . . . 2) harmonogram realizacji według cykli inwestycji . . . . . 3) termin oddania do użytku a) . . . . . b) . . . . . c) . . . . . 4) termin uzyskania docelowej produkcji . . . . .</p>	<p>9. KRÓTKI OPIS PROCESU TECHNOLOGICZNEGO</p>
<p>2. 1) Inwestor ....</p> <p>2) Inwestor zastępczy ....</p> <p>3) Jednostki nadrzędne a) Zjednoczenie ....</p> <p>b) Ministerstwo (PWRN) ....</p>	<p>6. DATA WPŁYWU KOMPLETNEJ DOKUMENTACJI</p> <p>7. 1) Data decyzji zatwierdzającej ....</p> <p>2) Klauzule warunkowe ....</p>	<p>10. NAKŁADY INWESTYCYJNE</p> <p>1) Nakłady bezpośrednie ponoszone przez inwestora ogółem mln zł . . . .</p> <p>2) Nakłady towarzyszące: a) ponoszone przez inwestora mln zł . . . . b) ponoszone przez inne organy mln zł . . . .</p> <p>3) Podział nakładów towarzyszących: a) na energię mln zł . . . . b) na transport mln zł . . . . c) na urządzenia socjalno-kulturalne mln zł . . . . d) na budownictwo mieszkalne mln zł . . . . e) inne mln zł . . . .</p> <p>4) Struktura nakładów bezpośrednich ogółem . . . . a) obiekty produkcyjne mln zł . . . . % b) obiekty pomocnicze mln zł . . . . % c) obiekty usługowe mln zł . . . . % d) gospodarka wodno-ściekowa mln zł . . . . % e) gospodarka energetyczna mln zł . . . . % f) gospodarka transportowa i łączności mln zł . . . . % g) pozostałe nakłady mln zł . . . . %</p> <p>5) Rodzaje nakładów bezpośrednich: a) roboty budowlano-montażowe mln zł . . . . % w tym montaż maszyn mln zł . . . . % b) zakupu maszyn i urządzeń mln zł . . . . % w tym: krajowe mln zł . . . . % importowane mln zł . . . . % c) pozostałe nakłady mln zł . . . . % w tym: - zakup licencji mln zł . . . . % - koszty rozruchu mln zł . . . . % - odszkodowania i obiekty zastępcze mln zł . . . . % - koszty dokumentacji mln zł . . . . %</p>	
<p>3. KIERUJĄCE BIURO PROJEKTÓW — GENERALNY PROJEKTANT ....</p> <p>4. 1) Stadium opracowania dokumentacji ....</p> <p>2) Kto i kiedy zatwierdził poprzednie stadium ....</p>			

<p>11. WIELKOŚĆ PRODUKCJI PODSTAWOWEJ I POMOCNICZEJ W JEDNOSTKACH NATURALNYCH LUB UMOWNYCH (ILOŚĆ/ROL)</p> <table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="3">Produkt</th> <th colspan="4">Ilość jednostek</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">docelowo</th> <th colspan="3">etapy</th> </tr> <tr> <th>I</th> <th>II</th> <th>III</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1) . . . . .</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>2) . . . . .</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>3) . . . . .</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>4) . . . . .</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>5) . . . . .</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>6) . . . . .</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>7) . . . . .</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>8) . . . . .</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>9) . . . . .</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>10) . . . . .</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>	Produkt	Ilość jednostek				docelowo	etapy			I	II	III	1)					2)					3)					4)					5)					6)					7)					8)					9)					10)					<p>12. ZUŻYCIE ROCZNE ZAMADU</p> <p>1) Środki energetyczne:</p> <p>a) energii elektrycznej kWh 10⁶ . . . . .</p> <p>b) węgla t . . . . .</p> <p>c) koksu t . . . . .</p> <p>d) gazu m³ . . . . .</p> <p>e) pary technologicznej kg . . . . .</p> <p>f) wody m³ . . . . .</p> <p>g) powietrza sprężonego m³ . . . . .</p> <p>2) Ładunki:</p> <p>a) przynióz t . . . . .</p> <p>b) ugiłoz t . . . . .</p> <p>3) Surowce i materiały</p> <table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>asortyment</th> <th>jednostka miary</th> <th>ilość</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>a) . . . . .</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>b) . . . . .</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>c) . . . . .</td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> <p>4) Źródła pokrycia głównych surowców i środków energetycznych</p> <p>.....</p>	asortyment	jednostka miary	ilość	a)			b)			c)			<p>13. ZATRUDNIENIE</p> <table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Zatrudnieni</th> <th colspan="3">Zmiany</th> <th rowspan="2">w %</th> </tr> <tr> <th>I</th> <th>II</th> <th>III</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1) Załoga ogółem osób</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>2) Robotnicy bezpośredni produkcji</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>3) Robotnicy pomocniczy osób</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>4) Personel inżynierjno-techniczny osób</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>5) Personel administracyjno-gospodarczy osób</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>	Zatrudnieni	Zmiany			w %	I	II	III	1) Załoga ogółem osób					2) Robotnicy bezpośredni produkcji					3) Robotnicy pomocniczy osób					4) Personel inżynierjno-techniczny osób					5) Personel administracyjno-gospodarczy osób					<p>14. KOSZTY WŁASNE PRODUKCJI</p> <table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>ogółem w tym:</th> <th>zł . . . . .</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1) Płace</td><td>zł . . . . .</td></tr> <tr><td>2) Amortyzacja</td><td>zł . . . . .</td></tr> <tr><td>3) Materiały</td><td>zł . . . . .</td></tr> <tr><td>4) Energia</td><td>zł . . . . .</td></tr> <tr><td>5) Usługi transportowe</td><td>zł . . . . .</td></tr> <tr><td>6) Pozostałe koszty</td><td>zł . . . . .</td></tr> </tbody> </table>	ogółem w tym:	zł	1) Płace	zł	2) Amortyzacja	zł	3) Materiały	zł	4) Energia	zł	5) Usługi transportowe	zł	6) Pozostałe koszty	zł . . . . .
Produkt		Ilość jednostek																																																																																																																										
		docelowo	etapy																																																																																																																									
	I		II	III																																																																																																																								
1)																																																																																																																												
2)																																																																																																																												
3)																																																																																																																												
4)																																																																																																																												
5)																																																																																																																												
6)																																																																																																																												
7)																																																																																																																												
8)																																																																																																																												
9)																																																																																																																												
10)																																																																																																																												
asortyment	jednostka miary	ilość																																																																																																																										
a)																																																																																																																												
b)																																																																																																																												
c)																																																																																																																												
Zatrudnieni	Zmiany			w %																																																																																																																								
	I	II	III																																																																																																																									
1) Załoga ogółem osób																																																																																																																												
2) Robotnicy bezpośredni produkcji																																																																																																																												
3) Robotnicy pomocniczy osób																																																																																																																												
4) Personel inżynierjno-techniczny osób																																																																																																																												
5) Personel administracyjno-gospodarczy osób																																																																																																																												
ogółem w tym:	zł																																																																																																																											
1) Płace	zł																																																																																																																											
2) Amortyzacja	zł																																																																																																																											
3) Materiały	zł																																																																																																																											
4) Energia	zł																																																																																																																											
5) Usługi transportowe	zł																																																																																																																											
6) Pozostałe koszty	zł																																																																																																																											
<p>15. BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE</p> <p>1) Grupa awaryjna m² powierzchni użytkowej</p> <p>2) Osiedlowe m² powierzchni użytkowej</p> <p>u tym:</p> <p>a) zakładowe m² powierzchni użytkowej</p> <p>b) spółdzielcze m² powierzchni użytkowej</p> <p>c) rad narodowych m² powierzchni użytkowej</p>	<p>17. DANE UZupełniające o INWESTYCJACH I PRODUKCJI</p> <p>1) koszty eksploatacyjne</p> <p>a) roczne mln zł . . . . .</p> <p>b) jednostkowe zł . . . . .</p> <p>2) Wartość produkcji:</p> <p>a) rocznej mln zł . . . . .</p> <p>b) jednostkowej zł . . . . .</p> <p>3) Wartość kooperacji:</p> <p>a) rocznej mln zł . . . . .</p> <p>b) jednostkowej zł . . . . .</p> <p>4) Akumulacja finansowa:</p> <p>a) brutto mln zł . . . . .</p> <p>b) netto mln zł . . . . .</p> <p>5) Zamrożenie nakładów lat . . . . .</p> <p>6) Okres eksploatacji inwestowanego obiektu lat . . . . .</p> <p>7) Wielkość środków obrotowych mln zł . . . . .</p> <p>8) Wartość surowców biorących udział w wymianie międzynarodowej:</p> <p>a) podstawowych rocznie mln zł . . . . .</p> <p>podstawowych jednostkowo zł . . . . .</p> <p>b) pomocniczych rocznie mln zł . . . . .</p> <p>podmocniczych jednostkowo zł . . . . .</p>	<p>18. WSKAZNIKI TECHNICZNO-EKONOMICZNE</p> <p>1) Wielkość produkcji ogółem jednostek na 1 zatrudnionego . . . . .</p> <p>2) Wielkość produkcji ogółem jednostek na 1 robotnika . . . . .</p> <p>3) Wartość produkcji zł na 1 zatrudnionego . . . . .</p> <p>4) Wartość produkcji zł na 1 robotnika . . . . .</p> <p>5) Nakłady inwestycyjne zł na 1 zatrudnionego . . . . .</p> <p>6) Nakłady inwestycyjne zł na 1 robotnika . . . . .</p> <p>7) Wskaznik rentowności:</p> <p>a) brutto . . . . .</p> <p>b) netto . . . . .</p> <p>8) Nakłady inwestycyjne na jednostkę produkcyjną zł na jednostkę . . . . .</p> <p>9) Nakłady inwestycyjne na 1000 zł wartości produkcji . . . . .</p> <p>10) kosztu eksploatacyjnego na jednostkę produkcji) . . . . .</p> <p>11) Wartość zamrożenia:</p> <p>a) na 1000 zł wartości produkcji . . . . .</p> <p>b) na 1000 zł nakładów inwestycyjnych . . . . .</p> <p>c) na jednostkę produkcji . . . . .</p> <p>12) Wskazniki efektywności **</p> <p>a) na jednostkę produkcji . . . . .</p> <p>b) na 1000 zł wartości produkcji . . . . .</p> <p>c) w procesie wymiany międzynarodowej . . . . .</p> <p>— I/D . . . . .</p> <p>— k/D . . . . .</p> <p>— E/D . . . . .</p> <p>— I/Dn . . . . .</p> <p>— k/Dn . . . . .</p> <p>— E/Dn . . . . .</p>	<p>19. UWAGI</p>																																																																																																																									
<p>16. ZUŻYCIE MATERIAŁÓW NA JEDNOSTKĘ PRODUKCJI PRODUKTÓW GŁÓWNYCH</p> <p>1) Środki energetyczne:</p> <p>a) energii elektrycznej kWh . . . . .</p> <p>b) węgla kg. . . . .</p> <p>c) koksu kg. . . . .</p> <p>d) gazu m³ . . . . .</p> <p>e) pary technologicznej kg. . . . .</p> <p>f) wody m³ . . . . .</p> <p>g) powietrza sprężonego m³ . . . . .</p> <p>2) Surowce i materiały</p> <table border="1" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>asortyment</th> <th>jednostka miary</th> <th>ilość</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>a) . . . . .</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>b) . . . . .</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>c) . . . . .</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>d) . . . . .</td><td></td><td></td></tr> <tr><td>e) . . . . .</td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>	asortyment	jednostka miary	ilość	a)			b)			c)			d)			e)			<p>patrz objaśnienia pkt 2</p> <p>Sporządził . . . . .</p> <p>Sprawdził . . . . .</p>																																																																																																									
asortyment	jednostka miary	ilość																																																																																																																										
a)																																																																																																																												
b)																																																																																																																												
c)																																																																																																																												
d)																																																																																																																												
e)																																																																																																																												

*) Bez amortyzacji i kapitałnych remontów.

**) Zgodnie z § 1 ust. 6 wytycznych.

WYTYCZNE W SPRAWIE SPORZĄDZANIA PROJEKTÓW ORGANIZACJI PRODUKCJI I ZARZĄDZANIA ORAZ URUCHAMIANIA PRODUKCJI DLA NOWO BUDOWANYCH LUB MODERNIZOWANYCH ZAKŁADÓW PRODUKCYJNYCH**1. Zasady ogólne.**

§ 1. O potrzebie i zakresie opracowania projektów organizacji produkcji i zarządzania oraz uruchamiania produkcji (dokumentacji organizacyjnej) dla nowo budowanych lub modernizowanych zakładów produkcyjnych decyduje organ nadrzędny inwestora.

§ 2. Dokumentacja organizacyjna składa się z:

- 1) projektu organizacji produkcji i zarządzania,
- 2) projektu uruchomienia produkcji.

§ 3. 1. Celem dokumentacji organizacyjnej jest przygotowanie projektowanego zakładu do podjęcia i racjonalnego prowadzenia normalnej działalności eksploatacyjnej.

2. Projekt organizacji produkcji i zarządzania w powiązaniu z projektem technologicznym zakładu ma umożliwić racjonalne prowadzenie działalności eksploatacyjnej.

3. Projekt uruchomienia produkcji w powiązaniu z harmonogramami budowy i dokumentacją rozruchu ma zapewnić sprawne podjęcie eksploatacji i terminowe osiągnięcie projektowanych zdolności produkcyjnych.

4. Obowiązek opracowania dokumentacji organizacyjnej nowo budowanego lub modernizowanego zakładu w projekcie wstępnym spoczywa na biurze projektów, które może powołać w tym celu odrębny zespół projektantów, złożony ze specjalistów-inżynierów i ekonomistów-organizatorów.

2. Projekt organizacji produkcji i zarządzania.

§ 4. 1. Zadaniem projektu organizacji produkcji i zarządzania jest:

- 1) określenie racjonalnych sposobów realizacji zadań technicznych i ekonomicznych projektowanego zakładu na zasadach postępowej organizacji procesu produkcji i zarządzania oraz optymalnego wykorzystania środków produkcji,
- 2) określenie struktury produkcyjnej i zasad organizacji, przygotowania, realizacji i obsługi produkcji, struktury zarządzania zakładem, zasad działania i współdziałania poszczególnych służb i komórek zakładu, racjonalnych przebiegów czynności związanych z podstawowymi funkcjami zakładu.

2. Projekt wstępny organizacji produkcji i zarządzania powinien obejmować — w zakresie potrzebnym do określenia powierzchni, środków produkcji i zarządzania, składu załogi oraz kosztów — odcinkowe projekty dotyczące:

- 1) organizacji zarządzania (schemat organizacyjny zakładu, plan etatów i plan rozmieszczenia kadr, zakresy działania, uprawnień i odpowiedzialności komórek zarządu, charakterystyka zależności i powiązań funkcjonalnych, schemat przebiegu podstawowych czynności i dokumentów),
- 2) organizacji produkcji (schemat przebiegu procesu produkcji, struktura produkcyjna, zasady planowania wykonawczego i kontroli przebiegu produkcji, ewidencji produkcji, organizacji informacji w procesie produkcji),

3) organizacji technicznego przygotowania produkcji (zasady uruchamiania produkcji wyrobów, przygotowania i wykorzystania dokumentacji konstrukcyjnej i technologicznej itp.),

4) organizacji gospodarki materiałowej i magazynowej (zasady planowania i realizacji dostaw, magazynowania, ewidencji, rozliczania i kontroli zużycia materiałów),

5) organizacji gospodarki narzędziowej (zakres jak w pkt 4),

6) organizacji gospodarki remontowej i energetycznej (zasady organizacji gospodarki środkami trwałymi, zasady organizacji planowania, przygotowania konserwacji i remontów, zasady organizacji gospodarki poszczególnymi mediami energetycznymi),

7) organizacji gospodarki wyrobami gotowymi (zasady planowania zbytu, magazynowania, sprzedaży i ekspedycji wyrobów gotowych),

8) organizacji kontroli technicznej (zasady organizacji technicznej kontroli jakości wyrobów, organizacji pracy laboratoryjnej, kontrolnej, izb pomiarów itp.),

9) organizacji transportu (schemat przepływu ładunków, zasady organizacji, manipulacji i przemieszczenia ładunków, zasady eksploatacji środków transportu i dróg komunikacyjnych),

10) organizacji rachunków kosztów (zasady planowania, kalkulacji, ewidencji i analizy kosztów własnych),

11) organizacji spraw pracowniczych (zasady organizacji doboru, rozmieszczenia i doskonalenia kadr, opieki socjalnej, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i higieny pracy, organizacji zatrudnienia i płac),

12) organizacji administracji ogólnej (plan rozmieszczenia komórek zarządu, zasady organizacji pracy biurowej, administracji gospodarczej, łączności wewnętrznej, zasady ochrony zakładu),

13) organizacji elektronicznego przetwarzania danych (cybernetyczny schemat przepływu informacji, bilans danych przetwarzanych, określenie doboru i wyposażenia stacji elektronicznych maszyn cyfrowych, zasady organizacji jej działania).

3. Projekt techniczny organizacji produkcji i zarządzania składa się z roboczych projektów odcinkowych o rozwiniętej tematyce jak w ust. 2, lecz opracowanych w formie roboczych instrukcji do prowadzenia normalnej działalności eksploatacyjnej zakładu. Projekt ten powinien być opracowany przez służbę eksploatacyjną zakładu na podstawie projektu wstępnego organizacji produkcji i zarządzania, przy współpracy jednostek projektowania lub innych organizacji specjalistycznych.

3. Projekt uruchomienia produkcji.

§ 5. 1. Projekt uruchomienia produkcji powinien zawierać plan działania w okresie rozruchu i eksploatacji wstępnej, zapewniający sprawne podjęcie działalności eksploatacyjnej i jak najszybsze osiągnięcie projektowanych zdolności produkcyjnych.

2. Projekt uruchomienia produkcji sporządza się w stadium projektu technicznego inwestycji na podstawie projektu wstępnego organizacji produkcji i zarządzania, harmonogramu budowy i projektu rozruchu.

3. Projekt uruchomienia produkcji powinien obejmować:

- 1) program produkcyjny na okres uruchamiania produkcji (wraz z harmonogramem oddawania do użytku powierzchni produkcyjnych, uruchamiania i zagospodarowania maszyn i urządzeń),
- 2) wskaźniki pracochłonności produkcji w poszczególnych etapach okresu uruchamiania i eksploatacji wstępnej zakładu,

3) plan przygotowania i przyjmowania kadr z podziałem na etapy, specjalności i wydziały zakładu oraz rodzaje szkolenia i instruktażu,

4) plan uruchamiania produkcji poszczególnych wyrobów (asortymentów) z harmonogramem prac badawczych, sporządzania dokumentacji konstrukcyjnej i technologicznej, wykonania prototypów, przeprowadzenia prób itp.,

5) zestawienie kosztów uruchomienia produkcji, obejmujące również koszt pierwszego wyposażenia technologicznego w narzędzia i pomoce potrzebne, poza urządzeniami stałymi, do uruchomienia produkcji pierwszej serii próbnych nowych wyrobów.

Załącznik nr 5.

RAMOWE WYTYCZNE W SPRAWIE STOSOWANIA METODY PROJEKTOWANIA MODELOWEGO

1. Zasady ogólne.

§ 1. 1. Dopuszcza się jako równoprawne obie metody sporządzania dokumentacji inwestycji, a mianowicie: klasyczną metodę rysunkową oraz metodę projektowania modelowego. Wybór metody należy do jednostki projektowania pełniącej funkcję generalnego projektanta, wymaga jednak uzgodnienia z inwestorem i wykonawcą.

2. Projektowanie modelowe może być stosowane do:

- 1) całych zakładów i kombinatów w zakresie planów zagospodarowania terenu (łącznie z opracowaniem rysunkowym) w formie makiet przedstawiających ogólną kompozycję przestrzenną zagospodarowania terenu, układy komunikacyjne, powiązania technologiczne itp.,
- 2) poszczególnych oddziałów, obiektów lub instalacji technologicznych w formie modeli urządzeń i instalacji przemysłowych nie obudowanych oraz umieszczanych wewnątrz budynków.

3. Projektowanie modelowe polega na częściowym zastępowaniu dokumentacji rysunkowej modelowym rozwiązaniem przestrzennym w odpowiedniej skali, złożonym z modeli maszyn, urządzeń, aparatury, elementów instalacji, rur, rurociągów itp., montowanych bez obudowy oraz umieszczanych wewnątrz budynków.

4. Projektowanie modelowe ma na celu zapewnienie racjonalnego rozmieszczenia aparatów i maszyn, ekonomiczne ukształtowanie przebiegu rurociągów, prawidłowe rozwiązanie zagadnień montażowych, zapewnienie łatwej obsługi i konserwacji maszyn i aparatury oraz wymiany zużytych jej elementów.

5. Projektowanie modelowe ani modele nie zastępują obliczeń technologicznych, konstrukcyjnych, statycznych oraz techniczno-ekonomicznych.

6. Model stanowi jedną z części dokumentacji inwestycji i ma to samo znaczenie prawne i użytkowe, jak dokumentacja tradycyjna (rysunkowa) w zakresie, w którym ją zastępuje.

7. Stosowanie projektowania modelowego zaleca się przede wszystkim w wypadkach skomplikowanych układów instalacyjnych, obejmujących dużą ilość aparatów, maszyn, urządzeń lub rurociągów.

2. Zakres projektowania modelowego.

§ 2. 1. Zakres projektowania modelowego ustalany jest odrębnie dla każdego przedsięwzięcia inwestycyjnego. Propozycje w tej sprawie wymagające uzgodnienia z inwestorem i wykonawcą przedstawia jednostka projektowania pełniąca funkcję generalnego projektanta.

2. Modelowa dokumentacja inwestycyjna składa się z części modelowej i fotograficznej. Zastępuje ona niektóre fragmenty dokumentacji, wykonywanej dotychczas w postaci rysunków.

3. Dokumentacja modelowa powinna być dostosowana do stadium projektowania.

4. Zakres dokumentacji modelowej dla zagospodarowania terenu inwestycji może obejmować:

- 1) fotografie makiet nietrwałych, wykonanych w podziale 1:2.000 lub 1:5.000 dla wszystkich wariantów koncepcji rozmieszczenia obiektów — w formie koncepcji zagospodarowania terenu zamierzenia inwestycyjnego,
- 2) makietę trwałą wraz z jej zdjęciami fotograficznymi, wykonaną na mapie sytuacyjnej w skali 1:250, 1:500 lub 1:1.000, z naniesieniem wszystkich budynków, urządzeń, dróg, bocznic, zieleni itp.

5. W odniesieniu do zakładów, które mają być budowane metodami uprzemysłowionymi, makiety planów zagospodarowania terenu należy sporządzać na siatce modularnej.

6. Do projektu wstępnego zakładu dołącza się tylko fotografie makiet nietrwałych zagospodarowania terenu, a makietę trwałą planu zagospodarowania terenu (na mapie sytuacyjnej i siatce modularnej) sporządza się w stadium projektu technicznego.

7. Oprócz planu zagospodarowania terenu mogą być sporządzane w projekcie wstępnym modelowe koncepcje rozmieszczenia przestrzennego aparatów dla poszczególnych instalacji technologicznych na podstawie zespołu uproszczonych, uniwersalnych elementów modelowych. Do projektu wstępnego dołącza się w tym wypadku fotografie modeli rozpatrzonych wariantów oraz modele nietrwałe i fotografie wariantów wybranych. Modele powinny być wykonane w podziale 1:50 lub 1:100, zależnie od wielkości oddziału lub budynku.

8. Do projektu wstępnego dołącza się tylko fotografie wariantów nietrwałych modeli instalacji. Trwały model wybranego wariantu rozwiązania instalacji i jego fotografie sporządza się w stadium projektu technicznego.

9. Podstawą do opracowania projektów modelowych w stadium projektu wstępnego są: opis procesu technologicznego z obliczeniami, schematami technologicznymi i pomocniczymi, wykazy aparatów, maszyn i urządzeń, dane dotyczące automatyzacji, instalacji budowlanych, dane wynikające z lokalizacji, mapy lub szkice sytuacyjne, usytuowanie bocznic kolejowych, dróg, magazynów itp.

10. Zdjęcia fotograficzne modelu instalacji technologicznych powinny być wykonane tak, aby obraz instalacji był plastyczny i równocześnie ukazywał wszystkie istotne szczegóły. Ponieważ w większości wypadków na jednym zdjęciu nie da się pokazać dokładnie wszystkich szczegółów, należy wykonać odpowiednią ilość zdjęć z różnych stron. W razie przedstawiania zdjęć fotograficznych szeregu wariantów, zdjęcia te powinny być wykonane ściśle z tych samych kierunków i odległości. Na zdjęciach powinny być łatwo czytelne numery obiektów i elementów.

11. Modelowe koncepcje przestrzennego rozmieszczenia aparatury poszczególnych urządzeń oraz instalacji w formie modelu i zdjęć fotograficznych stanowią podstawę do opracowania projektów budynków i budowli inżynierskich. W tym celu ustala się następujące podkłady składające się na zakres projektu modelowego instalacji technologicznej w projekcie wstępnym:

- 1) model wstępny oddziały lub instalacji oraz
- 2) fotografie modelu z lotu ptaka z każdego naroża,
- 3) fotografie modelu z rzutu na płaszczyzny pionowe z każdego boku,
- 4) fotografie zdjętej każdej płyty z modelu z lotu ptaka z jednego naroża,
- 5) fotografie zdjętych płyt — rzuty poziome każdej płyty,
- 6) spis aparatów według numeracji na modelu z następującymi danymi: nazwa aparatu, wymiary gabarytowe, ciężar własny aparatu, ciężar aparatu w ruchu, ciężar aparatu napełnionego.

12. W projekcie wstępnym projekty modelowe instalacji technologicznych wykonywane są na tzw. modelu uniwersalnym.

13. Model w projekcie technicznym wykonywany jest zamiast tradycyjnych rysunków zestawczych i montazowych, indywidualnie dla każdego oddziały lub obiektu objętego tym rodzajem projektowania.

14. Modele w projekcie technicznym wykonuje się zasadniczo w podziałce 1 : 25.

15. Model w projekcie technicznym wykonywany jest na podstawie części technologicznej zatwierdzonego projektu wstępnego, instalacji branżowych części budowlanej, schematu technologiczno-montażowego, rysunków katalogowych, ofertowych lub wykonawczych zastosowanych aparatów, maszyn i urządzeń nietypowych oraz modelu wstępnego indywidualnego, jeżeli był on wykonany w stadium projektu wstępnego, lub fotografii wybranego i zatwierdzonego wariantu modelu uniwersalnego.

16. Do budowy modelu w projekcie technicznym należy stosować elementy odtwarzające dokładnie kształt geometryczny

maszyn i urządzeń z uwzględnieniem króćców, wiaźów i innych szczegółów, które będą potem wykorzystane przy montażu rurociągów.

17. W modelu w projekcie technicznym nie wykonuje się sieci kontrolno-pomiarowych oraz instalacji i urządzeń sanitarnych, elektrycznych itp., zaliczanych do urządzeń budowlanych związanych z budynkami.

18. Oznaczenia aparatów, urządzeń, armatury i innych elementów wykonuje się stosując odpowiednią numerację zgodną z numerami poszczególnych pozycji na schematach technologicznych i wszystkich zestawieniach części opisowej dokumentacji.

19. Modele w projekcie technicznym powinny być wykonane trwale i mocno, tak aby wytrzymały długotrwałe korzystanie z nich i nie podlegały uszkodzeniu w czasie transportu. Do wykonania tych modeli należy stosować odpowiednie materiały nie pęczące się i nie ulegające zniekształceniu.

20. Do części dokumentacji w projekcie technicznym należą fotografie poglądowe całych modeli i wszystkich ważnych węzłów-elementów poszczególnych modeli. Do modelu mogą być dołączone w razie potrzeby szkice wykonane na siatce aksonometrycznej poszczególnych odcinków rurociągów oraz szczegółowa specyfikacja materiałowa i technologiczna. Kształty i wymiary rurociągów są zdejmowane z modeli.

21. Metodę, formę i szczegółowy zakres dokumentacji fotograficznej sporządzanej z modelu w projekcie technicznym ustalają odrębne instrukcje branżowe.

3. Uzgodnienia dokumentacji modelowej.

§ 3. 1. Uzgodnienia części modelowej projektów dokonywane są łącznie z uzgodnieniami dokumentacji tradycyjnej i na analogicznych zasadach.

2. Podstawa do dokonania uzgodnień części modelowej projektów są odpowiednie fotografie modeli.

3. Uzgodnienia wymagające skorzystania z modeli w naturze powinny odbywać się w siedzibie jednostki projektowania, która modele sporządziła.

4. Zatwierdzanie i opiniowanie dokumentacji modelowej.

§ 4. 1. Właściwość jednostek i organów w zakresie opiniowania i zatwierdzania dokumentacji inwestycji, określoną w rozdziale VI zarządzenia, stosuje się odpowiednio do dokumentacji sporządzonej w formie modeli.

2. Opiniowanie i zatwierdzanie części modelowej projektów inwestycji odbywa się w powiązaniu z dokumentacją opisową i rysunkową.

3. Zdjęcie fotograficzne makiet nietrwałych planów zagospodarowania terenu oraz modeli nietrwałych instalacji technologicznych sporządzonych w projekcie wstępnym przedstawia do oceny i zatwierdzenia właściwym jednostkom i organom biuro projektów pełniące funkcję generalnego projektanta.

4. Modele sporządzone w projekcie technicznym są opiniowane przez zespół orzekający i przyjmowane w jednostce projektowania komisyjnie, przy udziale przedstawicieli:

- 1) inwestora,
- 2) biur projektów: autorskiego i generalnego projektanta,
- 3) generalnego wykonawcy,
- 4) wykonawcy branżowego,
- 5) generalnego dostawcy maszyn i urządzeń,
- 6) ewentualnie innych zainteresowanych.

5. Przepisy końcowe.

§ 5. 1. Szczegółowe wymagania dotyczące:

- 1) techniki sporządzania makiet i modeli,

- 2) materiałów, z jakich należy je sporządzać,
  - 3) jakości i dokładności wymiarowych,
  - 4) niezbędnego zakresu współpracy zainteresowanych projektantów oraz przedstawicieli innych jednostek w toku sporządzania modeli,
- ustalają odrębne przepisy branżowe.

2. Warunki dostawy dokumentacji modelowej oraz usuwania ewentualnych usterek w modelach powinny być określone każdorazowo w umowie zawieranej między inwestorem a jednostką projektowania.